

**JEDINSTVENA PRAVILA ZA IZRADU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA
BOSNE I HERCEGOVINE
(Neslužbeni prečišćeni tekst¹)**

DIO PRVI - UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Obim primjene u odnosu na subjekte)

(1) Jedinstvenim pravilima za izradu propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: pravila) određuju se pravila kojih će se pridržavati nosioci normativnih poslova prilikom pripreme propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

(2) Preporučuje se i drugim nosiocima normativnih poslova na nižim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini kao i Uredu visokog predstavnika u BiH da se pridržavaju ovih pravila.

(3) Ako se pravni propisi donose po **hitnom** postupku i u slučaju kada reguliraju specifična pitanja na koja se, zbog svoje hitnosti, različitog sadržaja i posebnosti u odnosu na druge propise, ne mogu primijeniti ova pravila, nosioci izrade pravnih propisa nisu obavezni pridržavati ih se.

Član 2.

(Obim primjene u odnosu na objekat)

(1) Pod propisom, u smislu ovih pravila, podrazumijeva se:

- a) ustav,
- b) sporazum (ako je druga strana saglasna),
- c) zakon,
- d) poslovnik,
- e) odluka,
- f) uputstvo,
- g) pravilnik, i
- h) drugi opći pravni akti.

(2) Ova pravila mogu se primjenjivati i na pojedinačne akte, kao i na međunarodne sporazume, rezolucije te na druge akte deklarativne prirode, ako priroda akta to dozvoljava.

¹ Neslužbeni prečišćeni tekst sadrži Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05); Izmjenu i dopunu Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 58/14) – označeno *kosim* slovima; Izmjenu i dopunu Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 60/14) – označeno podvučenim slovima; Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/17) – označeno **podebljanim podvučenim** slovima uz Aneks I Metodologija procjene uticaja prilikom izrade propisa i Ispravku izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 70/17) – označeno **podebljanim kosim** slovima.

Ovaj neslužbeni prečišćeni tekst služi za internu upotrebu i na isti se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

DIO DRUGI - UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADE PROPISA

POGLAVLJE I. SADRŽAJ PROPISA

Član 3.

(Struktura propisa)

(1) Propis ima sljedeću strukturu:

- a) uvodni dio,
- b) glavni dio, i
- c) završni dio.

(2) Ako priroda propisa to zahtijeva, propis može imati i anekse.

Odjeljak A. Sadržaj uvodnog dijela propisa

Član 4.

(Uvodni dio)

(1) Uvodni dio pravnog propisa sadrži:

- a) preambulu,
- b) naziv propisa,
- c) predmet.

(2) Uvodni dio pravnog propisa može uključivati definicije.

Član 5.

(Preambula)

(1) Preambula je dio propisa koji se nalazi na početku propisa, a sadrži informacije o pravnom osnovu za usvajanje propisa, odnosno odredbe iz kojih proizilazi ovlaštenje za njegovo donošenje.

(2) Preambula pravnog propisa predstavlja proceduralni put kojim propis dolazi do svoje pravne snage, pozivajući se na propise više pravne važnosti, ime organa koji donosi propis, broj sjednice na kojoj je organ usvojio propis, kao i datum usvajanja.

(3) Kada je organ koji donosi pravni propis prethodno obavezan da pribavi mišljenje ili saglasnost nekog drugog organa, preambula treba sadržavati i naziv organa koji je dao mišljenje, odnosno saglasnost za donošenje pravnog propisa.

(4) U preambuli se ne koriste skraćenice.

(5) Stavovi (1) i (2) ovog člana ne odnose se na ustavne akte.

Član 6.

(Naziv propisa)

(1) Naziv je dio propisa koji se stavlja iza preambule, a sadrži osnovne informacije o materiji koju propis uređuje i na osnovu kojih se on identificira.

(2) Naziv se mora ispisati bez skraćenica i bez znakova interpunkcije.

(3) Naziv treba da bude izraz koji je sintetičan, a opet adekvatan sadržaju pravnog propisa. Ako to nije moguće, jer su u propisu sadržane razne materije, onda se u naziv unosi sintetični sadržaj one materije koja je za propis najznačajnija.

Član 7.

(Pregled sadržaja)

- (1) Pregled sadržaja je dio obrazloženja, a sadrži informacije o strukturi propisa.
- (2) U formuliranju sadržaja koristi se lista ili tabela, u kojima se sve podjele propisa i njegovih članova označavaju brojevima i nazivima.
- (3) Pregled sadržaja potreban je naročito onda kad se propisom regulira neka nova materija ili kad se radi o reguliranju složene materije.
- (4) O eventualnoj potrebi objavljivanja pregleda sadržaja u "Službenom glasniku BiH" odlučuje Služba za objavljivanje Doma naroda.

Član 8.

(Predmet)

- (1) Predmet je dio propisa koji se stavlja iza naziva ili ispod pregleda sadržaja, a sadrži informacije o cilju propisa.
- (2) U formuliranju predmeta trebalo bi spomenuti osnovni sadržaj propisa koji važi za cijeli sadržaj pravnog propisa.

Član 9.

(Definicija)

- (1) Definicija je dio propisa koji se stavlja iza predmeta, a sadrži informaciju o značenju izraza korištenog u propisima.
- (2) U formuliranju definicije važno je koristiti zajedničke i nedvosmislene izraze koje nije potrebno dalje definirati.

Odjeljak B. Sadržaj glavnog dijela propisa

Član 10.

(Glavni dio)

U glavnom dijelu pravnog propisa sadržana je normativna snaga propisa i utvrđena pravila koja će služiti za ostvarivanje postavljenih ciljeva, i može uključiti:

- a) opće principe,
- b) prava i obaveze,
- c) ovlaštenja,
- d) primjene odredbi,
- e) kaznene odredbe.

Član 11.

(Opći principi)

- (1) Opći principi su dio propisa koji se stavlja na početak glavnog dijela propisa, a sadrži informacije o ključnim vrijednostima koje propis regulira.
- (2) Osim kada principi odgovaraju dobro poznatom pravnom konceptu, njihov sadržaj treba biti jasno objašnjen.

Član 12.

(Prava i obaveze)

- (1) Prava i obaveze su dio propisa koji se stavlja iza općih principa, ako postoje, a sadrži informacije o uticaju propisa na subjekte.
- (2) Odredbe koje se tiču prava i obaveza trebalo bi definirati što je jasnije moguće, s posebnim osvrtom na njihov uticaj na budžet.

Član 13.

(Ovlaštenja)

- (1) Ovlaštenja su dio propisa koji se stavlja iza prava i obaveza, ako postoje, a sadrži informacije o dodatnim podzakonskim aktima koje treba da usvoje različiti organi u sklopu implementacije propisa.
- (2) Ovlaštenje za donošenje propisa:
- a) upućuje na organ odgovoran za donošenje podzakonskog akta,
 - b) upućuje na obim podzakonskog akta,
 - c) uključuje vremensko ograničenje i može sadržavati i klauzulu da podzakonski akti poslije izvjesnog vremena automatski prestaju važiti.

Član 14.

(Primjene odredbi)

- (1) Primjene odredbi su dio propisa koji se stavlja iza ovlaštenja, ako postoji, a sadrži informacije o institucijama i procedurama potrebnim pri primjeni propisa.
- (2) Odredbe kojim se uspostavljaju nove institucije moraju tačno odrediti njihovu odgovornost, rukovodnu strukturu i obaveze.
- (3) Odredbe kojim se uspostavljaju procedure moraju tačno odrediti situacije u kojim se opća pravila upravnog postupka ne primjenjuju.

Član 15.

(Kaznene odredbe)

- (1) Kaznene odredbe su dio propisa koji se stavlja iza odredbi o primjeni, ako postoje, a sadrži informacije o sankcijama u slučaju kršenja određene odredbe propisa.
- (2) Svaka kaznena odredba ukazuje na kažnjive radnje i sankcije, uzimajući u obzir da se:
- a) definicija kažnjive radnje određuje bez mogućnosti različitog tumačenja,
 - b) definicija sankcije određuje u granicama minimuma i maksimuma.

Odjeljak C. Sadržaj završnog dijela propisa

Član 16.

(Završni dio)

U završnom dijelu pravnog propisa sadržana je informacija o vremenu kada propis stupa na snagu i početni period njegove primjene, i može uključiti:

- a) prijelazne odredbe,
- b) završne odredbe,
- c) datiranje i potpisivanje.

Član 17.

(Prijelazne odredbe)

(1) Prijelazne odredbe su dio propisa koji se stavlja na početak završnog dijela propisa, a sadrži informacije i o posebnim okolnostima predviđenim za period početka primjene propisa.

(2) U prijelazne odredbe ugrađuju se odredbe o prelasku na novi sistem koji uređuje određeni odnos na različit način.

Član 18.

(Slučajevi, odnosno postupci koji čekaju)

Prijelazne odredbe reguliraju slučajeve, odnosno postupke koji do dana stupanja na snagu propisa nisu pravosnažno okončani:

- a) određivanjem roka poslije kojeg će se primjenjivati novi način za uređivanje slučajeva odnosno postupaka,
- b) dopuštanjem da se slučajevi, odnosno postupci započeti na osnovu ranije odredbe dovrše, koristeći sljedeću formulaciju:

"Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog propisa nisu pravosnažno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme donošenja".

Član 19.

(Ograničavajuće odredbe)

(1) Ograničavajuće odredbe su dio propisa koji se stavlja iza prijelaznih odredbi, ako postoje, a sadrži informacije o posebnim ograničenjima pri primjeni propisa u odnosu na mjesto i vrijeme.

(2) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na mjesto moguće je riješiti formulacijom:

"ovi propisi važe samo za... "

(3) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na vrijeme moguće je riješiti formulacijom:

"ovi propisi važe samo do... ili od... "

Član 20.

(Odredbe o stavljanju propisa van snage)

(1) Odredbe o stavljanju propisa van snage dio su propisa koji se stavlja poslije ograničavajućih odredbi, ako postoje, a sadrže informacije o propisima koji se stavljaju van snage stupanjem na snagu novog propisa.

(2) Odredbe o stavljanju propisa van snage moraju jasno navesti svaki propis koji se stavlja van snage.

Član 21.

(Završne odredbe)

(1) Završne odredbe dio su propisa koji se stavlja iza prijelazne odredbe, a sadrži informacije o tome kada propis stupa na snagu.

(2) Propis, u smislu ustavnih principa, stupa na snagu nakon isteka određenog roka nakon objavljivanja, i tako mora biti označeno. U slučaju zakona, to je period od osam dana, ali nikada prije jednog dana od dana objavljivanja.

(3) Postojanje vremenske distance između dana stupanja na snagu propisa i početka primjene pojedinih odredbi propisa moguće je riješiti formulacijom:

"Ovaj propis stupa na snagu ____ dana od dana objavljivanja, a primjenjivat će se od ____ godine."

(4) U propisima se ne određuje vrijeme njihovog objavljivanja. Propisi koje donose institucije na koje se ova pravila odnose objavljuju se:

a) samo u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" (zakoni i drugi propisi koji se tiču javnosti),

b) u internim glasilima ili na oglasnoj ploči (pojedinačni akti).

Član 22.

(Datiranje)

(1) Datiranje je posebna vremenska klauzula koja se nalazi ispod teksta propisa i pokazuje dan kada je propis nastao.

(2) Datiranje je formalan akt i može se izraziti na sljedeći način:

a) izvorni način - gdje kao datum nastanka propisa važi onaj dan koji je naznačen ispod objavljenog teksta propisa. To važi za sve propise osim za zakone.

b) neizvorni način - ako datum nastanka propisa nije označen, kao datum propisa važi dan objavljivanja službenog glasnika u kome je propis bio objavljen.

Odjeljak D. Sadržaj aneksa propisa

Član 23.

(Svrha i vrijednost aneksa)

(1) Ako postoje praktični razlozi, zbog obimnosti ili posebnog načina iskazivanja tehničkih pravila ili podataka u normativnom dijelu propisa, ta pravila normiraju se kao aneksi.

(2) Aneksi su, u svakom slučaju, integralni dio propisa uz koji se donose, s tim da se u tekstu zakona pozove na anekse.

Član 24.

(Struktura aneksa)

- (1) Aneksi moraju imati jednoobraznu strukturu i biti tako sačinjeni da sadržaj bude jasan, uz poštivanje pravila naučne discipline kojoj pripadaju.
- (2) Ako ima više aneksa, označavaju se rimskim (rednim) brojevima.

POGLAVLJE II. FORMA PROPISA

Odjeljak A. Unutrašnja podjela propisa

Član 25.

(Vrste unutrašnjih podjela)

- (1) Unutrašnja podjela propisa s obzirom na formu ide za tim da se dobije pregled materije koja se regulira propisom s ciljem što lakše upotrebe . Unutrašnja podjela propisa može se vršiti na:
 - a) dio,
 - b) poglavlje,
 - c) odjeljak.
- (2) Propis i svaka unutrašnja podjela propisa ne mogu imati manje od dva člana.

Član 26.

(Dio)

- (1) Propis može biti podijeljen najmanje na dva dijela. Dijelom je obuhvaćena tematska cjelina pravnog propisa.
- (2) Dio se označava rednim brojem prema redoslijedu od broja jedan. Brojevi se pišu velikim slovima. Primjer: DIO PRVI.
- (3) Dio može imati naziv. Ako se jedan dio naslovljava, naziv moraju imati svi dijelovi propisa.

Član 27.

(Poglavlje)

- (1) Dio može biti podijeljen najmanje na dva poglavlja. Poglavlje nastaje dijeljenjem jedne na više funkcionalnih ili smisaonih cjelina.
- (2) Poglavlje se označava rimskim brojem koji se piše iza riječi "POGLAVLJE". Primjer: POGLAVLJE I.
- (3) Poglavlje može imati naziv. Ako se naslovljava jedno, onda sva poglavlja u propisu moraju imati naziv.

Član 28.

(Odjeljak)

- (1) Odjeljak je sastavni dio poglavlja, kao jedan od elemenata cjeline.
- (2) Odjeljak se označava velikim slovom abecede iza kojeg se stavlja interpunkcijski znak "tačka". Primjer: Odjeljak A.
- (3) Odjeljak može imati naziv. Ako jedan odjeljak ima naziv, i svi ostali odjeljci moraju imati nazive.

Odjeljak B. Član i unutrašnja podjela

Član 29.

(Član)

- (1) Član sadrži jednu ili više misli koje se mogu zaokružiti u jednu logičku cjelinu.
- (2) Član se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, a zatim po redoslijedu brojevima do posljednjeg člana u propisu.
- (3) Član ima naziv koji se upisuje ispod brojčane oznake i stavlja se u zagradu .

Član 30.

(Unutrašnja podjela člana)

- (1) Član se dijeli na:
 - a) stavove,
 - b) stavovi na tačke,
 - c) tačke na alineje.
- (2) Odredbe člana, stava, tačke i alineje sastoje se od jedne rečenice. Samo ako to interesu razumljivosti zahtijevaju, odredba se može izuzetno sastojati od dvije ili više rečenica.
- (3) Odredbe člana i stava uvijek se završavaju interpunkcijskim znakom "tačka", a odredbe tačke i alineje interpunkcijskim znakom "zarez", "tačka zarez" ili "tačka" i na kraju se uvijek stavlja tačka.

Član 31.

(Stav)

- (1) Član se može sastojati od jednog ili više stavova.
- (2) Stav se označava arapskim brojem, s otvorenom zagradom ispred i zatvorenom zagradom iza broja. Primjer: (1). Ako se član sastoji samo od jednog stava, taj stav se brojčano ne označava.

Član 32.

(Tačka)

- (1) Stav se može sastojati od dvije ili više tačaka.
- (2) Tačka se označava malim slovom abecede ispred teksta odredbe po redoslijedu slova. Iza slova se stavlja zagrada. Primjer: a).

Član 33.

(Alineja)

- (1) Tačka se može sastojati od dvije ili više alineja.
- (2) Alineja se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, sa zatvorenom zagradom

iza . Primjer: 1).

POGLAVLJE III. STIL PROPISA

Odjeljak A. Terminologija

Član 34.

(Opći principi terminologije)

(1) Propis se piše jasnim stilom, jednostavnim riječima i precizno izraženim namjerama zakonodavca.

(2) Terminologija korištena u propisima mora biti:

- a) jasna,
- b) dosljedna,
- c) precizna,
- d) potrebna.

Član 35.

(Jasna terminologija)

(1) U propisu se koristi terminologija uz što je moguće manje odstupanja od značenja u svakodnevnicima, u odnosu na pravni i stručni smisao.

(2) Korištenje terminologije koja ima dva ili više značenja trebalo bi izbjegavati . Ako to nije moguće, željeno značenje treba definirati posebnom odredbom koja se nalazi u uvodnom dijelu propisa.

Član 36.

(Dosljedna terminologija)

(1) Upotreba terminologije u cijelom tekstu propisa treba biti dosljedna, kao i u odnosu na propise koji su na snazi.

(2) Kada se izraz u propisu upotrijebi u jednom značenju, mora se u istom značenju upotrebljavati kroz cijeli propis.

Član 37.

(Precizna terminologija)

(1) U propisu se koristi precizna terminologija, čije pravne posljedice mogu biti nesumnjivo jasne.

(2) Korištenje uobičajenih, a nepreciznih odrednica "odmah", "bez odgađanja", "pravovremeno", "u pravilu" i slično, trebalo bi, u određivanju vremenskih rokova, što je moguće više izbjegavati.

Član 38.

(Terminologija)

(1) U propisu se koristi samo terminologija koja ima isto značenje na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

- (2) Upotrebu dva ili više izraza istog značenja, koji se mogu izraziti samo jednim izrazom istog značenja, kao i strane izraze, treba izbjegavati.
- (3) Strani izrazi (tuđice) mogu se upotrebljavati u onom značenju koje strani izraz ima na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (4) Upotrijebljeni strani izraz u propisu stavlja se u zagradu iza domaćeg izraza istog značenja.

Odjeljak B. Pozivanje, navođenje i skraćnice

Član 39. (Pozivanje)

- (1) Ukazivanje u propisu na odredbe iz drugih propisa vrši se pozivanjem, a ne ponavljanjem same odredbe.
- (2) Pozivanje na druge propise vrši se na zatvoren i otvoren način:
 - a) zatvoreno pozivanje vrši se pozivanjem na naziv propisa, označavajući u zagradi pod navodnicima naziv, broj i godinu objavljivanja službenog glasila u kojem je objavljen propis na koji se poziva sa svim izmjenama i dopunama,
 - b) otvoreno pozivanje vrši se navođenjem generičkog pojma za određenu vrstu propisa, npr. odluka ili zakon, i oblasti koja se regulira.
- (3) U slučaju zatvorenog pozivanja na više propisa različitog naziva, značaja i nomotehničkog porijekla, redoslijed navođenja je prema njihovoj važnosti: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputstvo, pravilnik i dr. Ako se mora pozvati na propis iste važnosti (npr. dva zakona), prvo se navodi propis koji je ranije objavljen.

Član 40. (Navođenje)

- (1) Ukazivanje u propisu na dijelove istog propisa vrši se navođenjem. Navođenje je moguće riješiti formulacijama:
 - a) "iz člana x. ovog propisa", ako se poziva na odredbu člana, ili
 - b) "iz stava (y) ovog člana", ako se poziva na odredbu stava.
- (2) Korištenje izraza kao što su prethodni, sljedeći, naredni i sl., u svrhu navođenja, trebalo bi izbjegavati.

Član 41. (Skraćnice)

- (1) U slučaju ponavljanja skraćnica naziva ili drugih izraza kroz isti propis koristi se samo uopćeni naziv propisa riječju "u daljnjem tekstu", koja se navodi u zagradi nakon interpunkcijskog znaka "dvotačka".
- (2) U slučaju ponavljanja, trebalo bi izbjegavati skraćnice u kojima se početna slova pojedinačne riječi poprate tačkom, osim kada je skraćnica uobičajena.

Odjeljak C. Gramatika

Član 42.

(Upotreba glagola)

Glagoli se u propisu upotrebljavaju u sadašnjem vremenu i u aktivnom obliku.

Član 43.

(Upotreba jednine)

- (1) Riječi se u propisu upotrebljavaju u jednini.
- (2) Nije ispravno alternativno određivanje (u jednini i množini) kao što su: "dodjeljuje(ju)", "kandidatu(ima)", "relevantnog(ih)", "konstitutivnog(ih)", "vlasti(ima)".

Član 44.

(Upotreba muškog ili ženskog roda)

- (1) *U propisu, gdje je to moguće, koristi se rodno neutralni oblik "osoba" ili "lice".*
- (2) *Kada, se definiraju, riječi se daju u muškom i ženskom rodu s kosom crtom, a onda se, radi preglednosti i čitljivosti, upotrebljavaju samo u muškom ili ženskom rodu.*

Član 44a.

- (1) *Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu u Pravilima i propisu donesenom na osnovu Pravila bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.*
- (2) *Nosioci normativnih poslova dužni su u uvodnim odredbama propisa navesti definiciju iz stava (1) ovog člana.*

Član 45.

(Pisanje brojeva)

- (1) Brojevi upotrijebljeni u propisu pišu se slovima, osim kada su određuju datum i suma novca.
- (2) Navođenje brojeva u tekstu do broja 10 piše se slovima, a preko 10 brojevima.

POGLAVLJE IV. IZMJENE I POTVRĐIVANJE PROPISA

Odjeljak A. Izmjene i dopune

Član 46.

(Svrha i obim izmjena i dopuna)

- (1) Izmjene i dopune rade se u slučajevima kada propisi ne odgovaraju izmjenama u pravnom sistemu ili izmjenama u politici u određenoj oblasti ili ih treba prilagoditi stvarnim potrebama.
- (2) Osnovni propis može biti izmijenjen u potpunosti, osim naziva propisa i datuma.
- (3) Ako se više od polovine članova osnovnog propisa mijenja, odnosno dopunjuje, potrebno je pristupiti donošenju novog propisa.

Član 47.

(Način vršenja izmjena i dopuna)

(1) Izmjene i dopune propisa mogu se vršiti samo propisom iste važnosti i u istom postupku kao i propis koji se mijenja.

(2) Izmjenama i dopunama jednog propisa ne mogu se vršiti promjene u propisu koji uređuje drugu oblast.

(3) Izmjena propisa vrši se tako da se jednim amandmanom obuhvataju sve izmjene i dopune koje se odnose na jedan član, a ako se radi o izmjenama i dopunama koje sadrži različite ciljeve, odnosno svrhu, izmjena propisa vrši se kroz više amandmana na jedan član.

Član 48.

(Naziv izmjena i dopuna)

(1) Naziv izmjena i dopuna u propisu treba odgovarati njegovom sadržaju . Ako se vrši:

a) samo jedna izmjena ili dopuna, propis se naziva "o izmjeni" ili "o dopuni",

b) jedna izmjena i više dopuna, propis se naziva "o izmjeni i dopunama", odnosno "o izmjenama i dopuni",

c) najmanje dvije izmjene i najmanje dvije dopune, propis se naziva "o izmjenama i dopunama".

(2) U nazivu propisa o izmjenama i dopunama treba se u cjelini pozvati na naziv propisa koji se mijenja.

Član 49.

(Pozivanje na osnovni propis)

(1) Kada se mijenja izvorni tekst propisa, onda treba stajati "osnovni tekst", a kada se vrši izmjena već izmijenjenog i dopunjenog propisa, onda treba stajati "ovog propisa".

(2) Propis o izmjenama i dopunama treba u prvom članu sadržavati pozivanje na osnovni propis i oznaku prvog člana koji se mijenja ili dopunjuje, a ostali članovi prate redoslijed teksta.

Član 50.

(Formulacija izmjena propisa)

(1) Izmjenu propisa moguće je riješiti formulacijama:

a) ako se mijenja čitav član,

"U propisu (naziv) član x. mijenja se i glasi:

'Član x.

a,b,c''';

b) ako se mijenja jedan dio, kao što je stav,

"U članu x. stav (1) mijenja se i glasi:

'(1) a,b,c''';

c) ako se mijenja jedna ili više riječi unutar jednog člana,

"U članu x. stavu (1) riječi 'a,b,c' zamjenjuju se riječima 'd,e,f'."

(2) Ako se briše neka odredba ili dio odredbe, izmjenu je moguće riješiti formulacijom :

"U članu x. u stavu (1) riječi 'a,b,c' se brišu."

(3) Istim formulacijama brišu se druge vrste odredbi višeg oblika organiziranosti (rečenica, alineja, tačaka), s tim što se umjesto izraza "riječi" upotrebljava termin za sadržaj koji se izostavlja.

Član 51.

(Formulacija dopuna dijela propisa)

Ako se dopunjuje odredba u propisu dodavanjem dijela propisa, kao npr. poglavlja, dopunjeni dio označava se istim brojem kao i prethodni dio iste vrste popraćen progresivnim slovom. Formulacija dopune glasi:

"Iza (poslije, nakon) Poglavlja 12. dodaje se Odjeljak 12a koji glasi: pogrešan primjer

'Poglavlje 12a

Član xa'."

Član 52.

(Formulacija dopune članova)

Ako se dopuna propisa vrši dodavanjem člana ili članova, novi član označava se istim brojem kao i prethodni, popraćen progresivnim slovom. Formulacija dopune glasi:

"U propisu (naziv) iza člana x. dodaje se član koji glasi:

'Član xa.

a,b,c'."

Član 53.

(Formulacija dopune dijela članova)

(1) Ako se dopuna propisa vrši dodavanjem, kao na primjer stava ili stavova, formulacija je sljedeća:

"U članu x. iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi

'(3) a,b,c'."

(2) U slučaju iz stava (2), konsekvenca dopune može biti dvojaka:

a) ako se član x. sastoji od dva stava, onda je predložena formulacija konačna, novi stav se jednostavno dodaje uz progresivni broj ili slovo.

b) ako se član x. sastoji od tri ili više stavova, tada se odredba nastavlja još jednim stavom koji glasi:

"Dosadašnji stav (3) postaje stav (4)."

Odjeljak B. Prečišćeni tekst i ispravka propisa

Član 54.

(Prečišćeni tekst)

(1) Kad institucija u kojoj se ova pravila primjenjuju zatraži od svoje službe da pripremi prečišćeni tekst, tome će se pristupiti na način iz člana 53. ovih pravila tako što će se formulacijom: "prečišćeni tekst" ispod naziva propisa to označiti.

(2) Članovi prečišćenog teksta u tom slučaju dobivaju novu numeraciju.

(3) Dopušteno je da su u prečišćenom tekstu sadržane ispravke.

(4) Službena verzija prečišćenog teksta propisa upućuje se domovima Parlamentarne skupštine BiH na usvajanje.

(5) Službena verzija prečišćenog teksta objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

(6) Neslužbena verzija prečišćenog teksta utvrđuje se na način i po postupku propisanom Poslovníkom.

Član 55.

(Ispravka)

(1) Ispravkom se nakon objavljivanja vrši promjena u propisu kojom se ispravljaju očite greške, odnosno razlike između potpisane i objavljene verzije propisa.

(2) Institucija nadležna za usvajanje propisa nadležna je za ispravke u jednom od narednih brojeva službenog glasila.

(3) U ispravci se uporedo navode pogrešan i ispravljeni tekst propisa, kao i mjesto, vrijeme i organ koji je izvršio ispravku.

Odjeljak C. Potvrđivanje odluka Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu

Član 56.

(Zakon o potvrđivanju zakona)

Kada se radi o usvajanju odluka kojima je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio zakon na privremenim osnovama, u skladu sa svojim ovlaštenjima, nadležni zakonodavni organ donosi zakon o njegovom usvajanju, bez izmjena i dopuna i dodatnih uslova.

Član 57.

(Sadržaj zakona)

Zakon o usvajanju sadrži: naziv odluke kojom je Visoki predstavnik za BiH proglasio zakon na privremenim osnovama, broj službenog glasila u kojem je objavljena odluka i datum njenog stupanja na snagu, bez objavljivanja teksta zakona, na primjer:

"ZAKON O USVAJANJU ZAKONA ... (citirati naziv zakona)

Član 1.

(1) Ovim zakonom usvaja se Zakon ... (citirati) koji je na privremenim osnovama donio Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, objavljen u... (navesti službeno glasilo i broj.....).

(2) Zakon i svi prateći propisi doneseni u skladu s ovim zakonom primjenjuju se od dana stupanja na snagu Zakona (navesti ranije službeno glasilo u kojem je propis objavljen.)

Član 2.

Ovaj zakon objavit će se u "službenom glasilu..."

DIO TREĆI - UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADE OBRAZLOŽENJA

POGLAVLJE I. FORMA OBRAZLOŽENJA

Član 58.

(Obaveza dostavljanja obrazloženja)

(1) Prilikom pripreme nacrtu ili prijedloga propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, predlagač je dužan uz nacrt ili prijedlog propisa dostaviti obrazloženje.

(2) Propisi uz koje se podnosi obrazloženje su: ustav, nacrti i prijedlozi zakona, nacrti i prijedlozi sporazuma, odluke, uputstva, zaključci, deklaracije, rezolucije i svi drugi propisi iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, uključujući i amandmane podnesene u parlamentarnoj proceduri.

(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog člana, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena uticaja u skladu sa Aneksom I ovih pravila, nosilac normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvještaj o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja.

(4) Aneks I iz stava (3) ovog člana čini sastavni dio ovih pravila".

Član 59.

(Struktura obrazloženja)

Obrazloženje se, u formi dodatka, podnosi kao poseban dokument uz nacrt ili prijedlog propisa i ne smatra se aneksom datog nacrtu ili prijedlogu propisa.

POGLAVLJE II. STRUKTURA I SADRŽAJ OBRAZLOŽENJA

Član 60.

(Sadržaj obrazloženja)

(1) Obrazloženje propisa sadrži:

- a) ustavnopravni i zakonski osnov za uvođenje propisa,
- b) razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike,
- c) principe na kojima je zasnovan propis,**
- d) usklađenost propisa s evropskim zakonodavstvom,**
- e) provedbene mehanizme i način osiguravanja poštivanja propisa,**
- f) obrazloženje finansijskih sredstava za provođenje propisa i finansijske efekte zakona,**
- g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja propisa,**
- h) opis konsultacija vođenih u procesu izrade propisa,**
- i) raspored eventualnog ponovnog preispitivanja uvedenog propisa .**

(2) Ako se ocijeni da priroda pojedinog propisa ne zahtijeva obrazloženje prema nekoj od tačaka iz stava (1) ovog člana, moguća su odstupanja. Nadležna institucija za donošenje propisa može odlučiti da obrazloženje nije potpuno i zahtijevati dodatna pojašnjenja od obrađivača.

Član 61.

(Ustavna i pravna provjera)

(1) Ustavnopravni i zakonski osnov za uvođenje propisa sadrži provjeru:

- a) ustavnih i zakonskih ovlaštenja za reguliranje pojedine materije i za donošenje propisa,
- b) usklađenosti prema postojećem zakonodavstvu uključujući i međunarodne sporazume.

(2) Ukoliko je potrebno, ustavnopravni i zakonski osnov uključuje i usklađenost propisa prema obavezujućim pravnim principima poput pravne sigurnosti, srazmjernosti i jednakosti pred zakonom, kao i s proceduralnim zahtjevima.

Član 62.

(Razlog uvođenja propisa)

(1) Razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike moraju biti zasnovani na jasnim dokazima da je problem u odabranoj materiji postojao i da je uvođenje propisa opravdano, navodeći naročito:

- a) analizu sadašnjeg stanja,
- b) vrijednosti kojima se obrađivač vodio i trenutnu politiku date institucije u vezi s njima, i
- c) vjerovatnoću dobiti od uvođenja propisa, zasnovanu na realnoj procjeni djelotvornosti date institucije.

(2) Kad god je to moguće, razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike također bi trebalo da budu zasnovani na dokazima da se vodila rasprava i o alternativnim formama reguliranja date materije, poput ekonomskog reguliranja, neobavezujućih sporazuma, samoreguliranja, prikazivanja informacija i drugih nenormativnih načina reguliranja.

Član 63.

(Usklađenost sa zakonodavstvom EU)

(1) Kada se, s ciljem usklađivanja zakonodavstva BiH sa zakonodavstvom EU, vrši izmjena i dopuna postojećeg propisa ili se donosi novi propis, institucija koja priprema nacrt ili prijedlog propisa nastoji osigurati i pregled usaglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU (acquis communautaire).

(2) Institucije BiH preuzimaju obavezu iz stava (1) ovog člana postepeno i sukcesivno do trenutka kada BiH, u postupku izvršavanja ugovora s EU, počne s obaveznim usklađivanjem zakonodavstva, kada pregled usaglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU postaje obavezujući za svaku instituciju, u punom obimu.

Član 64.

(Provjera provođenja)

(1) Provedbeni mehanizmi i način osiguravanja poštivanja propisa tiču se metoda provođenja zakona i drugih propisa ili akata, odnosno mehanizama koji se koriste kako bi osobe na koje se propisi odnose ispoštovale njegove odredbe.

(2) Metode i strategije iz stava (1) ovog člana omogućuju da se utvrdi sljedeće:

- a) mjere i akcije za provođenje i poštivanje propisa, a naročito osiguranje punih administrativnih kapaciteta za izvršenje zadataka i obaveza,
- b) organi nadležni za provođenje i rokovi koje oni treba da ispoštuju, i
- c) aktivnosti pomoću kojih se treba izbjeći moguće sukobljavanje i nesporazumi sa osobama na koje se propis odnosi.

Član 65.

(Procjena finansijskih sredstava i dobiti)

(1) Obrazloženje finansijskih sredstava sadrži procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provođenje propisa.

(2) Predlagač obavezno iznosi procjenu očekivanih troškova i dobiti od uvođenja propisa i od mogućih alternativa uvođenju propisa.

(3) Procjena iz stava (2) ovog člana treba biti na raspolaganju u dostupnom formatu upravnim, izvršnim i zakonodavnim organima u kojima se donose odluke.

(4) Procjene najvažnijih propisa uključuju i procjenu troškova i dobiti glavnih podelemenata propisa kako bi se razvrstali elementi koji su opravdani od onih koji nisu.

(5) Ako je potrebno, procjena također treba obuhvatiti:

- a) sve ekonomske troškove koje snose preduzeća, građani i drugi nivoi vlasti koji su nadležni za provođenje propisa,
- b) troškove odabira politike i administrativnih formalnosti;
- c) administrativne i fiskalne troškove uvođenja propisa kao i vanregulatornih alternativa, uključujući i troškove provođenja propisa.

(6) U svakom slučaju, obrađivač treba prikazati razumnu procjenu o tome da su troškovi uvođenja propisa opravdani njihovim dobitima prije samog započinjanja uvođenja propisa.

(7) Procjena fiskalnih uticaja propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I ovih

pravila.

Član 66.

(Konsultacije među institucijama)

- (1) Svaki put kad proces uvođenja propisa zahtijeva učešće više od jedne institucije ili nivoa vlasti, obrazloženje sadrži prikaz obavljenih konsultacija među institucijama.
- (2) Obradivač obrazlaže mehanizme koji su korišteni kako bi se provele sve potrebne konsultacije, uključujući, u zavisnosti od slučaja, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i saradnju među institucijama i nivoima vlasti.

Član 67.

(Revizije postojećih propisa)

- (1) Da bi se izbjegle situacije u kojima propisi postaju zastarjeli, nedosljedni ili loše izrađeni, institucije Bosne i Hercegovine uspostaviti će sistemske i periodične revizije postojećih propisa.
- (2) U obrazloženju, uz nacrt ili prijedlog propisa, obradivač navodi vremenski raspored revizije donesenog propisa, na način naveden u stavu (1) ovog člana.
- (3) Predlagač navodi i obavezu izvještavanja i odgovornosti.
- (4) Predlagač propisa može napraviti ponovno preispitivanje potrebe za uvođenjem propisa i prije vremenskog rasporeda iz stava (2) ovog člana, ako nastane promjena uslova nakon donošenja propisa. U tom slučaju, preduzimaju se sve potrebne mjere za revidiranjem ili ukidanjem postojećih propisa.

DIO ČETVRTI - ORGANIZACIJA POSLOVA ZA NORMATIVNE DJELATNOSTI

POGLAVLJE I. NADLEŽNE JEDINICE ILI SPECIJALIZIRANO OSOBLJE

Član 68.

(Uspostavljanje jedinica ili specijaliziranog radnog mjesta)

- (1) U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i na precizan način, svaka institucija uključena u proces **procjene uticaja**, izrade i obrade normativnih akata uspostavlja:
 - a) jedinicu za "normativne poslove", koju čine dva ili više službenika sa specijalnom nadležnošću za pripremu i obradu normativnih akata, ili
 - b) radno mjesto specijaliste za "normativne poslove", izričito nadležnog za pripremu normativnih akata.
- (2) Ako obim poslova na pripremi normativnih akata ne opravdava uspostavljanje jedinice ili radnog mjesta isključivo posvećenog "normativnim poslovima", odgovarajući opis radnog mjesta može sadržavati i dodatne poslove, kao što su upravno-pravni poslovi.

Član 69.

(Koordinatori postupka procjene uticaja i odgovorni državni službenici)

- (1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene uticaja.**
- (2) Poslovi koordinatora postupka procjene uticaja obuhvataju slijedeće:**

- a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene uticaja u okviru institucije BiH,
- b) po potrebi, aktivno učestvuje u provođenju prethodne i sveobuhvatne procjene uticaja propisa,
- c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,
- d) u slučaju identifikovanja neusaglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih organizacionih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih organizacionih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusaglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,
- e) saraduje sa centralnim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene uticaja, kao i drugim institucijama BiH i drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguravanje provođenja konsultacija sa svim zainteresovanim stranama (strukovna udruženja, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene uticaja,
- f) koordinira i saraduje sa nadležnom organizacionom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje budžeta u postupku izrade dokumenta o okviru budžeta i godišnjeg budžetskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguravanja odgovarajućih budžetskih i vanbudžetskih sredstava neophodnih za provođenje sveobuhvatnih procjena uticaja,
- g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu uticaja u okviru institucije BiH, s ciljem identifikovanja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovodiocu institucije s ciljem njihovog prevazilaženja i
- h) vrši druge poslove u skladu sa Aneksom I ovih pravila.
- (3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutrašnjih organizacionih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provođenje postupka procjene uticaja prilikom izrade propisa.

POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UTICAJA I IZRADE PROPISA

Član 70.

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrtu, nacrtu i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa članom 6. Aneksa I ovih pravila (prethodna procjena uticaja).

Član 71.

(Sastav radne grupe za sveobuhvatnu procjenu uticaja i izradu propisa)

(1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu uticaja, u skladu sa Aneksom I ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu uticaja, rukovodilac institucije BiH koja je nosilac normativnog posla uspostavlja radnu grupu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz člana 68. i po potrebi državni službenici iz člana 69. ovih pravila.

(2) Nosilac normativnog posla, u skladu sa Aneksom I ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni uticaja i pripremi propisa uspostavljanjem radne grupe, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

(3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nosilac normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva saradnju sa drugim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovodilac institucije može, u zavisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavljanje međuinstitucionalne ili međuvladine radne grupe koju čine državni službenici iz institucije nosioca normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne grupe koordinira institucija BiH koja je nosilac normativnog posla.

(4) Prilikom uspostavljanja radnih grupa iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, neophodno je osigurati ravnopravnu zastupljenost polova u članstvu radne grupe.

Član 72.

(Priprema teza)

(1) Tim za izradu propisa priprema teze koje oertavaju osnovna opredjeljenja u vezi s pripremom normativnog akta.

(2) Teze mogu biti predstavljene u obliku ograničenog broja alternativnih opcija za reguliranje specifične materije.

Član 73.

(Odobrenje teza)

(1) Tim za izradu propisa dostavlja teze rukovodiocu institucije radi odobrenja.

(2) U slučaju da postoje alternative u vezi sa specifičnom materijom, odobrenje treba naznačiti koja će se od opcija razmatrati u daljnjem postupku.

Član 74.

(Priprema prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa)

(1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene uticaja iz Aneksa I ovih pravila, radna grupa priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.

(2) U pripremi prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I ovih pravila.

Član 75.

(Proces konsultacije)

Proces konsultacija u postupku procjene uticaja i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I ovih pravila i Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa.

Član 76.

(Priprema nacrt, odnosno prijedloga propisa)

(1) Na osnovu ishoda konsultacija, radna grupa za procjenu uticaja i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.

(2) U pripremi nacrta, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I ovih pravila.

Član 77.

(Odobranje izvještaja o procjeni uticaja i nacrta, odnosno prijedloga propisa)

(1) Radna grupa za procjenu uticaja i izradu propisa podnosi izvještaj o provedenoj procjeni uticaja propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovodiocu institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I ovih pravila.

(2) Po dobivanju odobrenja rukovodioca institucije BiH iz stava (1) ovog člana, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, zavisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine se dostavljaju:

a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena uticaja u skladu sa Aneksom I ovih pravila,

b) obrazac broj 1 Aneksa I ovih pravila, odobren od rukovodioca institucije BiH,

c) obrazac broj 2 Aneksa I ovih pravila, odobren od rukovodioca institucije BiH,

d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom tečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena uticaja,

e) dokumentacija o obavljenim konsultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,

f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I ovih pravila, Generalnog sekretarijata Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.

POGLAVLJE III. OSIGURANJE IDENTIČNOSTI PROPISA U SLUŽBENIM JEZICIMA

Član 78.

(Identičnost propisa na trima službenim jezicima)

(1) Odredbe propisa moraju biti identične na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini.

(2) Zahtjev za identičnošću propisa na trima službenim jezicima primjenjuje se na propis u trenutku predlaganja.

Član 79.

(Interna jezička provjera)

(1) U cilju osiguravanja jezičke identičnosti propisa u procesu razmatranja i odlučivanja, nadležne službe predlagača propisa osigurat će profesionalnog lektora.

(2) Lektor će se savjetovati i asistirati stručnjacima iz člana 72. ovih pravila.

(3) Lektori su odgovorni za provjeru identičnosti teksta propisa u skladu s trima službenim jezicima.

Član 80.

(Konačna jezička provjera)

Prije službenog objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", sve usvojene propise jezički će provjeriti Služba za objavljivanje Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, u cilju

osiguravanja tačnosti i identičnosti propisa na trima službenim jezicima.

Član 81.

(Komisija za jezičku politiku u zakonodavstvu BiH)

(1) Upostavlja se Komisija za jezičku politiku u zakonodavstvu BiH, kojoj će Služba za objavljivanje Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH biti sekretarijat.

(2) Komisija za jezičku politiku u zakonodavstvu BiH je tijelo koje se okuplja po potrebi i sastoji se od šest istaknutih pravnika, kao i šest istaknutih stručnjaka za jezik, koje imenuje Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. U Komisiji će biti isti broj članova iz reda tri konstitutivna naroda .

(3) Komisija za jezičku politiku u zakonodavstvu BiH sastajat će se najmanje jednom godišnje da:

a) odlučuje na osnovu žalbi o pitanju jezičke ispravnosti i identičnosti izraza u propisima koji su na snazi,

b) sastavlja i ažurira trojezički službeni leksikon izraza korištenih u propisima,

c) odlučuje o rječnicima i gramatičkim pravilima koji će se koristiti u narednoj godini.

DIO PETI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82.

(Provjera ovih pravila)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovih pravila, nadležne institucije iz člana 1.(1) ovih pravila ugradit će rješenja iz ovih pravila u svoja akta (poslovnici o radu, pravilnici i sl.).

(2) Institucije iz člana 1. stava (1) ovih pravila će najmanje jednom godišnje sagledati sadržaj ovih pravila i njihovu prilagođenost praksi, s ciljem njihovog ažuriranja i konstantnog dopunjavanja.

Član 83.

(Stupanje na snagu)

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 58/14)

Član 3.

Ova izmjena i dopuna stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 60/14)

Član 2.

Ova izmjena i dopuna Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 50/17)

Član 14.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ove izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuju se od 01.07.2017. godine.

ANEKS I

METODOLOGIJA PROCJENE UTICAJA PRILIKOM IZRADE PROPISA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim aneksom propisuje se metodologija procjene uticaja prilikom izrade prednacrt, nacrt ili prijedloga novih ili izmjena i dopuna postojećih propisa iz člana 2. stav (1) ovih pravila u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine, vrste procjena i obrasci za procjenu uticaja, postupak procjene uticaja, uključujući i način međuinstitucionalnih i međuvladinih konsultacija, kao i konsultacija sa javnošću u tom postupku, kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja i centralno koordinirajuće tijelo, postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt i prijedloga propisa, elektronski sistem podrške postupku procjene uticaja, stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano za procjenu uticaja i izradu propisa, instrumenti za sveobuhvatno unapređenje kvaliteta propisa, te druga pitanja u vezi s postupkom procjene uticaja.

Član 2.

(Procjena uticaja)

- (1) Procjena uticaja predstavlja niz međusobno povezanih istraživačko-analitičkih postupaka i radnji koji uključuju: objektivnu analizu stanja i definisanje problema, utvrđivanje ciljeva i mogućih rješenja za njihovo ostvarivanje, procjenu pozitivnih i negativnih uticaja mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu, međusobno poređenje prednosti i nedostatka mogućih rješenja, odabiranje rješenja koja će biti sadržana u prijedlogu novog ili izmjeni i dopuni postojećeg propisa ili provedena putem nenormativnih aktivnosti i mjera, utvrđivanje i provođenje okvira za praćenje, izvještavanje i evaluaciju.
- (2) Procjena uticaja zasniva se na činjenicama i dokazima i provodi se uz istovremene međuinstitucionalne i konsultacije sa javnošću, a po potrebi i konsultacije sa institucijama drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Član 3. **(Ciljevi procjene uticaja)**

- (1) Opći cilj procjene uticaja je stvaranje uslova za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa zasnovanih na raspoloživim činjenicama i dokazima, tako da se ciljevi propisa ostvaruju uz najniže moguće troškove i ne stvaraju prepreke poslovnom okruženju, građanima i društvu općenito.
- (2) Posebni ciljevi procjene uticaja su:
 - a) podsticanje međuinstitucionalne i međuvladine saradnje i koordinacije nosilaca izrade propisa radi jednostavnijeg i bržeg usaglašavanja rješenja i ostvarivanja ciljeva,
 - b) doprinos jačanju transparentnosti i participativnoj demokratiji kroz uključivanje svih zainteresovanih strana, uključujući javnost, u postupcima izrade, predlaganja, praćenja primjene, izvještavanja i evaluacije propisa,
 - c) doprinos ekonomičnom, efikasnom, efektivnom i transparentnijem planiranju i korištenju budžetskih sredstava,
 - d) doprinos integrisanom, pametnom, održivom i inkluzivnom ekonomskom rastu i razvoju,
 - e) doprinos povećanju mogućnosti za zapošljavanje, smanjenju siromaštva, uključenosti u obrazovanju, unapređenju zdravstvene zaštite i sveukupnom smanjenju socijalne isključenosti i diskriminacije, uključujući osiguranje principa ravnopravnosti polova, osnaživanja vladavine prava, napretka u borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini,
 - f) doprinos ostvarenju strateških ciljeva Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite okoliša, koji između ostalog uključuje poboljšanje upravljanja okolišem i razvoj okolinske infrastrukture uz povećanje otpornosti na klimatske promjene, zaštiti bioraznolikosti, razvoju energetske potencijala, posebno obnovljivih izvora energije i povećanju energetske efikasnosti, itd.

Član 4. **(Osnovni principi procjene uticaja)**

Osnovni principi procjene uticaja su:

- a) *usmjerenost* - prijedlozi mogućih rješenja su usmjereni na potpuno ili djelimično otklanjanje negativnih uticaja utvrđenih problema,
- b) *srazmjernost* - prijedlozi mogućih rješenja srazmjerni su riziku uzročno-posljedičnih veza problema,
- c) *odgovornost* - prijedlozi mogućih rješenja su odraz detaljne procjene i odabiranja najpovoljnijeg rješenja koji podrazumijevaju odgovornost za djelovanje u datoj oblasti, donijete odluke u vezi s tim, njihovo dosljedno provođenje, uključujući obavezu izvještavanja, naročito u pogledu odgovornosti za posljedice odabranih rješenja,
- d) *transparentnost* - prijedlozi mogućih rješenja su rezultat detaljne procjene mogućih uticaja i konsultacija svih zainteresovanih strana,

- e) *objektivnost* - procjena uticaja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja zasniva se na objektivnoj procjeni prema zadatim kriterijima,
- f) *usklađenost* - predložena rješenja usklađuju se sa pravnim okvirom u Bosni i Hercegovini, međunarodnim standardima i *Acquis*-em,
- g) *fiskalna održivost* - moguća rješenja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja usklađeni su sa srednjoročnim fiskalnim okvirom,
- h) *sveobuhvatan (integralan) pristup* - procjena uticaja provodi se na uravnotežen način, u međusobno povezanom postupku procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja.

Član 5.

(Primjena drugih propisa)

- (1) Postupak planiranja normativno-pravnih aktivnosti provodi se u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14) i Uputstvom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).
- (2) Na pitanja konsultacija sa javnošću u postupku procjene uticaja primjenjuju se Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa.

DIO DRUGI – VRSTE PROCJENE I OBRASCI ZA PROCJENU UTICAJA

Član 6.

(Prethodna procjena uticaja)

- (1) Prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH zasniva se na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih uticaja (u daljem tekstu: Prethodna procjena).
- (2) Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, kao sastavni dio godišnjeg programa rada institucije BiH i Vijeća ministara, kao i za propise koji se predlažu za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *Acquis*-em, te zaključivanje međunarodnih sporazuma.
- (3) U fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH prethodna procjena provodi se, dokumentira i podnosi uz plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH, te se u fazi razmatranja i donošenja propisa prilaže uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa na Obrascu broj 1 ovog aneksa.
- (4) Institucija BiH provodi postupak prethodnih konsultacija prilikom izrade plana normativno-pravnih aktivnosti u skladu sa Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa.

Član 7.

(Sveobuhvatna procjena uticaja)

- (1) Sveobuhvatna procjena uticaja provodi se za propise utvrđene godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, za koje je kroz prethodnu procjenu uticaja, na osnovu kriterija propisanih u Obrascu 1 ovog aneksa, utvrđeno da mogu imati značajne fiskalne, ekonomske, socijalne ili okolišne uticaje.

- (2) Izuzetno, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara, Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, institucija BiH provodi prethodnu, a po potrebi i sveobuhvatnu procjenu uticaja i za propise koji nisu sadržani u godišnjem planu normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, u skladu sa odredbama ovog aneksa.
- (3) Za propise iz stava (2) ovog člana, za koje je utvrđena potreba provođenja sveobuhvatne procjene uticaja, shodno se primjenjuju odredbe ovog aneksa.
- (4) Kao polazište u postupku provođenja sveobuhvatne procjene uticaja koristi se Obrazac broj 1 ovog aneksa o provedenoj prethodnoj procjeni uticaja.
- (5) Izvještaj o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja dokumentira se i podnosi na Obrascu broj 2 ovog aneksa uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa nadležnom donosiocu propisa.

DIO TREĆI - POSTUPAK PROCJENE UTICAJA

Član 8.

(Provođenje procjene uticaja)

- (1) Procjenu uticaja iz čl. 6. i 7. ovog aneksa provodi nosilac normativnog posla.
- (2) Postupak procjene obuhvata slijedeće radnje:
 - a) analiza stanja i utvrđivanje problema,
 - b) utvrđivanje ciljeva,
 - c) predlaganje mogućih rješenja za prevazilaženje identifikovanih problema, odnosno za postizanje utvrđenih ciljeva,
 - d) procjena uticaja mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu,
 - e) provođenje horizontalnih međuinstitucionalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konsultacija,
 - f) provođenje konsultacija sa javnošću,
 - g) provođenje uporedne analize predloženih rješenja,
 - h) predstavljanje rezultata i predlaganje najpovoljnijih rješenja,
 - i) utvrđivanje okvira za praćenje, izvještavanje i evaluaciju,
 - j) praćenje i izvještavanje o provođenju propisa u skladu s utvrđenim okvirom za praćenje iz tačke i) ovog člana i
 - k) provođenje srednjoročne odnosno *ex post* evaluacije propisa.

Član 9.

(Analiza stanja i utvrđivanje problema)

- (1) U postupku analize stanja i utvrđivanja problema neophodno je što sveobuhvatnije sagledati postojeće stanje, identifikovati i detaljno analizirati postojeći problem i razloge njegovog nastanka, uz identifikaciju interesnih strana na koje se problem odnosi direktno ili indirektno, te utvrditi da li je riječ o povremenom ili stalnom problemu. U ovoj fazi postupka procjene uticaja, potrebno je ukratko opisati razvoj problema tokom vremena, utvrditi zašto postojeća situacija nije više održiva, uz utvrđivanje uzročno-posljedičnih

veza i rizika koji se mogu očekivati ukoliko se ne donese novi, izmijeni postojeći propis ili primijeni odgovarajuća nenormativna mjera za prevazilaženje problema.

- (2) U postupku analize trenutnog stanja i utvrđivanja problema kao polazište se koriste:
 - a) dostupni i mjerodavni sekundarni izvori informacija koji se u pravilu kombinuju sa primarnim izvorima informacija,
 - b) organizovanje i provođenje horizontalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konsultacija uz aktivno učešće predstavnika organizacija civilnog društva i istaknutih stručnjaka odgovarajućeg profila,
 - c) sekundarni izvori iz stava (2) tačka a) ovog člana, između ostalog, uključuju mjerodavne izvore podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i iz drugih značajnih javno dostupnih izvora, kao što su naučna istraživanja, studije, izvještaji akademskih i organizacija civilnog društva i tome slično.
- (3) Osim izvora podataka iz stava (2) ovoga člana, za utvrđivanje činjenica i podataka koji će poslužiti kao polazna osnova i podloga za sve naredne faze postupka procjene uticaja propisa, koriste se i drugi značajni izvori podataka iz odgovarajućih institucija Evropske unije i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija.
- (4) Na osnovu preduzetih istraživačko-analitičkih radnji iz stava (2) ovog člana, izrađuje se problemsko stablo putem kojeg se utvrđuju uzročno-posljedične veze problema, sa težištem na utvrđivanju neposrednih i dubljih uzroka problema.

Član 10.

(Utvrđivanje ciljeva)

- (1) Na osnovu utvrđenih problema iz člana 9. ovog aneksa pristupa se utvrđivanju slijedećih ciljeva:
 - a) općeg cilja kojim se iskazuje krajnji ishod ili konačni dugoročni uticaj propisa,
 - b) posebnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja općeg cilja,
 - c) operativnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja posebnog cilja u okviru kojeg se utvrđuju.
- (2) Ciljevi iz stava (1) ovog člana utvrđuju se u skladu sa slijedećim kriterijima:
 - a) *specifičan*: ciljevi trebaju biti precizni i dovoljno konkretni kako ne bi podlijegali oprečnim tumačenjima,
 - b) *mjerljiv*: ciljevi trebaju definisati buduće željeno stanje u mjerljivom obliku kako bi se kasnije moglo procijeniti da li je cilj ostvaren ili ne,
 - c) *prihvatljiv*: ciljevi trebaju biti prihvatljivi, razumljivi i slično tumačeni od strane svih onih od kojih se očekuje preuzimanje dijela odgovornosti za njihovo ostvarenje,
 - d) *realističan*: ciljevi trebaju biti ambiciozni, ali istovremeno i realno postavljeni kako bi ih svi odgovorni prihvatili kao značajne,
 - e) *vremenski određen*: ciljevi su vremenski određeni ako je njihovo ostvarenje moguće definisati u određenom vremenskom periodu, tj. moguće je odrediti rokove njihovog izvršenja.

Član 11.

(Utvrđivanje mogućih rješenja)

- (1) Za potrebe ostvarivanja operativnih ciljeva obavezno se utvrđuju tri moguća rješenja:

- a) zadržati postojeće stanje,
 - b) postepeni pristup u načinu rješavanja utvrđenog problema,
 - c) potpuno novi pristup u odnosu na trenutno stanje u načinu rješavanja utvrđenog problema.
- (2) Jedno od mogućih rješenja iz stava (1) tač. b) i c) ovog člana može predstavljati nenormativno, odnosno normativno rješenje.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđivanja nenormativnog rješenja, utvrđuju se normativna rješenja za moguća rješenja iz stava (1) tač. b) i c) ovog člana.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa *Acquis-em* razmatraju se dva moguća rješenja:
- a) djelimično usklađivanje i
 - b) potpuno usklađivanje.

Član 12.

(Procjena fiskalnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani fiskalni uticaji procjenjuju se u odnosu na očekivane troškove i dobiti od uvođenja propisa i mogućih alternativa uvođenju propisa, na osnovu slijedećih kriterija:
- a) fiskalni efekti uvođenja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za budžetsku godinu i dvije naredne godine,
 - b) obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i uticaje na ravnopravnost polova,
 - c) promjene u broju zaposlenih (sistemizovana i popunjena radna mjesta),
 - d) potencijalne obaveze za budžet (jamstva i ostalo),
 - e) fiskalna procjena uticaja propisa na druge budžete i nivoe vlasti (budžetske i vanbudžetske korisnike, kao i vanbudžetske fondove), ukoliko takvi uticaji postoje i
 - f) izvori i metode osiguranja sredstava.
- (2) Kriteriji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se procjenom očekivanih uticaja prema mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani fiskalni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a fiskalni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2a ovog aneksa.

Član 13.

(Procjena ekonomskih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani ekonomski uticaji na pojedinu privrednu oblast ili sektor procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) zapošljavanje u privrednim subjektima,
 - b) zahtjevi za investicije vezano za poslovanje privrednih subjekata,
 - c) operativni troškovi i poslovanje privrednih subjekata,
 - d) novi administrativni troškovi za privredne subjekte,
 - e) stvaranje novih javnih ovlaštenja,
 - f) uticaj na imovinska prava.
- (2) Očekivani ekonomski uticaji na privredu u cjelini procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) konkurentnost privrede i priliv investicija,
 - b) privredni rast,
 - c) održivost okoliša,
 - d) postizanje ciljeva društvenog razvoja,
 - e) regionalno i na posebne sektore,
 - f) makroekonomsko okruženje,
 - g) tržišna konkurentnost i
 - h) druge uticaje na privredu ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (3) Kriteriji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se procjenom očekivanih uticaja prema mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (4) Očekivani ekonomski uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a ekonomski uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2b ovog aneksa.

Član 14.

(Procjena socijalnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani uticaji na socijalno osjetljive i druge grupe s posebnim interesima i potrebama te uticaj na zdravstveni i socijalni status građana procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) zaposlenost i tržište rada,
 - b) norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta,
 - c) socijalnu uključenost i zaštitu posebno ranjivih društvenih grupa ili pojedinaca,
 - d) jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije,
 - e) privatnost i porodični život,
 - f) zaštitu ili izloženost ličnih podataka pojedinca,
 - g) javno zdravlje,
 - h) pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim sistemima i posljedice za njih,
 - i) kriminal i terorizam,
 - j) korupciju i sukob interesa,
 - k) javnu sigurnost i kriminal,
 - l) odbranu,
 - m) kulturu i
 - n) druge socijalne uticaje, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Očekivani uticaji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se prema slijedećim mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani socijalni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a socijalni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2c ovog aneksa.

Član 15.

(Procjena okolišnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Za očekivane okolišne uticaje mjerodavne su procjene vjerovatnih uticaja u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) klima,
 - b) kvalitet zraka,
 - c) kvalitet vode, mora i vodnih resursa,
 - d) kvalitet zemljišta i resursa,
 - e) obnovljivi i neobnovljivi izvori energije,
 - f) bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost,
 - g) upotreba zemljišta,
 - h) upravljanje otpadom,
 - i) omjer ili vjerovatnoća rizika za okolinu,
 - j) uticaj aktivnosti privrednih subjekata na okolinu,
 - k) zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane i
 - l) drugi očekivani uticaji na okoliš, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Procjena očekivanih uticaja iz stava (1) ovog člana provodi se tako da se za svako područje u kojem se očekuje djelovanje propisa utvrdi očekivana vjerovatnost nastanka uticaja prema slijedećim mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani okolišni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a okolišni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2d ovog aneksa.

Član 16.

(Procjena uticaja na održivi razvoj)

Procjena uticaja na održivi razvoj predstavlja kombinaciju procijenjenih uticaja na sva područja iz čl. od 12. do 15. ovog aneksa.

Član 17.

(Kombinovanje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene uticaja)

Kada god je to moguće, utvrđeni kvalitativni uticaji mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa procjenjuju se i iskazuju i u kvantitativnom i monetarnom pogledu.

Član 18.

(Mjerila očekivane vjerovatnosti nastanka uticaja)

Mjerila očekivane vjerovatnosti nastanka uticaja procjenjuju se diskrecionom ocjenom nosioca normativnog posla, koja se zasniva na pribavljenim podacima i dokazima, te stručnom i naučnom pristupu utvrđenoj problematici i praksi vezano za ciljeve koji se nastoje postići kao rješenje problema.

Član 19.

(Procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka)

U postupku procjene uticaja mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa provodi se i procjena pratećih rizika, neizvjesnosti i prepreka vezanih za provođenje mogućih rješenja, uz utvrđivanje prijedloga za njihovo prevazilaženje.

Član 20.
(Konsultacije)

- (1) Za potrebe sveobuhvatnijeg i objektivnijeg sagledavanja problema, utvrđivanja ciljeva, procjene uticaja mogućih rješenja koja se razmatraju, te iznalaženja najpovoljnijih rješenja, nosilac normativnih poslova primjenjuje odgovarajući metod aktivnih konsultacija sa nadležnim institucijama BiH, organizacijama civilnog društva i nezavisnim stručnjacima. Kada je to potrebno, konsultacije se provode i sa nadležnim institucijama entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Nosilac normativnog posla primjenjuje odgovarajući metod aktivnih konsultacija u jednoj ili više faza procjene uticaja iz člana 8. stav (2) tač. a) do c), a obavezno u fazi procjene uticaja mogućih rješenja iz člana 8. stav (2) tačka d) ovog aneksa.
- (3) Aktivni metod konsultacija iz stava (2) ovog člana podrazumijeva provođenje individualnih i grupnih konsultativnih sastanaka, anketiranje, intervjuje, okrugle stolove, fokus grupe, javne i stručne rasprave putem radija, televizije i društvenih mreža, javne tribine i sl.

Član 21.
(Uporedna analiza predloženih rješenja)

Za provođenje uporedne analize predloženih rješenja i odabiranje najpovoljnijeg rješenja koriste se slijedeći kriteriji:

- a) *finansijska izvedivost* podrazumijeva raspoloživost finansijskih sredstava (budžetska ili vanbudžetska sredstva potrebna za realizaciju rješenja),
- b) *organizaciona izvedivost* podrazumijeva raspoloživost organizacionih kapaciteta, uključujući znanje, iskustvo, vodstvo, organizacionu sposobnost, motivaciju i sl.,
- c) *tehnička provedivost* podrazumijeva raspoloživost, odnosno postojanje potrebnih tehničkih sredstava i opreme za provođenje rješenja,
- d) *održivost* podrazumijeva dugoročni pozitivni uticaj rješenja u širem okruženju i dužem vremenskom periodu i kapacitete različitih učesnika za provođenje odabranog rješenja u dugoročnom smislu,
- e) *efikasnost* podrazumijeva omjer koristi i troškova, odnosno u kojoj mjeri se mogu ostvariti očekivani ishodi, rezultati i uticaji s obzirom na razumne troškove provođenja rješenja,
- f) *efektivnost* podrazumijeva potencijalni nivo ostvarenosti očekivanih uticaja općeg, posebnih i operativnih ciljeva i
- g) *koherentnost* (unutrašnja i vanjska) podrazumijeva usklađenost rješenja s drugim politikama ili propisima unutar Bosne i Hercegovine i s Evropskom unijom i drugim međunarodnim sporazumima.

Član 22.
(Rezultati procjene uticaja i predlaganje najpovoljnijih rješenja)

Na osnovu kriterija iz člana 21. ovog aneksa, međusobnim poređenjem utvrđenih mogućih rješenja, analiziraju se njihove glavne prednosti i nedostaci i utvrđuje prijedlog najpovoljnijeg rješenja.

Član 23.

(Okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju)

- (1) Praćenje predstavlja proces sistematičnog prikupljanja podataka o razvoju i provođenju propisa, te ostvarivanju ciljeva koji se odvija tokom provođenja, u određenim vremenskim intervalima, na osnovu prethodno definisanih pokazatelja koje je moguće upoređivati sa polaznim stanjem, u skladu sa okvirom za praćenje, izvještavanje i evaluaciju.
- (2) Evaluacija predstavlja postupak sistematskog i objektivnog vrednovanja izrade, provođenja i rezultata usvojenog propisa kroz analizu relevantnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, uticaja i održivosti usvojenog propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, a radi donošenja odgovarajućih zaključaka koji se mogu koristiti kao osnov za unapređenje ili eventualno ukidanje određenog propisa.
- (3) Okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju iz stava (1) ovog člana naročito sadrži slijedeće elemente:
 - a) institucionalni okvir za praćenje provođenja i izvještavanje,
 - b) pokazatelje izvršenja i uspješnosti provođenja koji uključuju polazne i ciljne vrijednosti,
 - c) izvore i metode verifikacije podataka,
 - d) metode prikupljanja podataka,
 - e) obrasce za praćenje i izvještavanje,
 - f) institucije kojima se podnosi izvještaj o praćenju provedbe propisa,
 - g) rokove za podnošenje izvještaja,
 - h) u slučaju potrebe, finansijska sredstva za potrebe praćenja provođenja propisa,
 - i) vrstu evaluacije,
 - j) evaluacijske kriterije i pitanja,
 - k) aktere evaluacijskog postupka,
 - l) rok za provođenje evaluacije,
 - m) institucije kojima se podnosi evaluacijski izvještaj i
 - n) u slučaju potrebe, finansijska sredstva za provođenje evaluacije.

Član 24.

(Definicija i vrste pokazatelja)

- (1) Pokazatelj predstavlja kvalitativnu i kvantitativnu mjeru koja se koristi da demonstrira promjenu u stanju, napretku ili rezultatu u pogledu ostvarenja ciljeva propisa.
- (2) Na nivou općeg cilja utvrđuje se pokazatelj uticaja, odnosno dugoročnih rezultata.
- (3) Na nivou posebnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji krajnjih rezultata.
- (4) Na nivou operativnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji izlaznih rezultata.
- (5) Na nivou odabranih rješenja utvrđuju se ulazni i procesni pokazatelji.

Član 25.

(Kriteriji za procjenu kvalitete pokazatelja)

Procjena kvalitete pokazatelja vrši se naspram slijedećih kriterija:

- a) *valjanost*: podaci trebaju jasno i adekvatno predstavljati očekivani rezultat,
- b) *integritet*: prikupljeni podaci moraju osigurati i minimizirati potencijalne greške i manipulacije sa podacima,
- c) *preciznost*: podaci trebaju imati odgovarajući nivo detalja kako bi omogućili donošenje informisanih odluka od strane nosilaca političkih funkcija,
- d) *pouzdanost*: podaci moraju odražavati stabilan i dosljedan proces prikupljanja i metod analize tokom cijelog perioda i
- e) *blagovremenost*: podaci trebaju biti dostupni učestalo, moraju biti aktuelni, ažurirani i blagovremeno dostupni.

Član 26.

(Praćenje i izvještavanje o provođenju propisa)

- (1) U skladu sa okvirom za praćenje, izvještavanje i evaluaciju iz člana 23. ovog aneksa, nosilac normativnog posla, u saradnji sa drugim nosiocima provođenja propisa vrši:
 - a) redovno praćenje provođenja propisa i u tom smislu prikupljanje neophodnih podataka prema unaprijed utvrđenim vremenskim intervalima,
 - b) procjene naspram definisanih pokazatelja uspješnosti provođenja,
 - c) nadgledanje promjena i poređenje s polaznim stanjem,
 - d) identifikovanje rizika uz davanje prijedloga odgovarajućih mjera i aktivnosti za njihovo prevazilaženje i
 - e) predlaganje izmjena i dopuna propisa ukoliko se utvrđeni ciljevi propisa ne ostvaruju.
- (2) Izvještaj o praćenju provođenja propisa podnosi se najmanje jednom godišnje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.

Član 27.

(Srednjoročna odnosno *ex post* evaluacija propisa)

- (1) *Ex post* evaluacija provodi se za sve propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena uticaja, najmanje nakon četiri do najviše šest godina od stupanja na snagu propisa.
- (2) U slučaju provođenja složenih propisa, pored *ex post* evaluacije iz stava (1) ovog člana, može se provesti i srednjoročna evaluacija, nakon tri do četiri godine primjene propisa, putem koje se, između ostalog, razmatraju slijedeća pitanja: relevantnost ciljeva i logike intervencije u odnosu na ciljeve, efektivnost, odnosno nivo ostvarenosti ciljeva kroz analizu ishoda ili uticaja, te efikasnost, odnosno odnos između utrošenih resursa i ostvarenih rezultata.
- (3) Izvještaj o provedenoj srednjoročnoj evaluaciji naročito ukazuje na eventualna odstupanja od ciljeva propisa u toku njegovog provođenja, uz davanje preporuka za unapređenje propisa.

Član 28.
(Evaluacijski kriteriji)

- (1) Evaluacijski kriteriji su:
- a) *relevantnost*: primjerenost propisa s obzirom na problem i kontekst, posebno primjerenost ciljeva i logike intervencije,
 - b) *koherentnost (unutrašnja i vanjska)*: usklađenost različitih ciljeva propisa, usklađenost propisa s drugim relevantnim javnim politikama i propisima, te međunarodnim sporazumima,
 - c) *efikasnost/ekonomičnost/efektivnost*: omjer koristi i troškova, odnosno mjera u kojoj su ostvareni ishodi, rezultati i uticaj s obzirom na razumne troškove provođenja,
 - d) *djelotvornost*: nivo ostvarenosti očekivanih uticaja, odnosno ciljeva,
 - e) *održivost*: potencijal dugoročnog pozitivnog uticaja propisa i kapaciteti različitih aktera za dalji nastavak provođenja propisa, ukoliko je ona dalje potrebna,
 - f) *uticaj*: promjena u širem okruženju i u dužem vremenskom periodu uslijed ukupnih uticaja propisa.
- (2) Prilikom odabira kriterija iz stava (1) ovog člana u svakom pojedinačnom slučaju evaluacije uticaja propisa u obzir se uzimaju specifična svrha evaluacije, sadržaj i ciljevi propisa koji se evaluira, dostupnost podataka, raspoloživo vrijeme, sredstva i stručnjaci za provođenje evaluacije, politički interesi naručioca evaluacije, te interesi ciljnih grupa.

Član 29.
(Evaluacijski postupak)

- (1) S ciljem provođenja evaluacijskog postupka potrebno je prethodno utvrditi:
- a) specifičnu svrhu evaluacije,
 - b) ciljne grupe,
 - c) najvažnije evaluacijske kriterije s obzirom na svrhu evaluacije,
 - d) glavna pitanja na koja treba odgovoriti evaluacija,
 - e) pokazatelje, ukoliko nisu prethodno utvrđeni,
 - f) informacije koje je potrebno prikupiti,
 - g) izvore i dostupnost informacija,
 - h) metode prikupljanja informacija,
 - i) učesnike evaluacijskog postupka.
- (2) U slučaju provođenja vanjske evaluacije utvrđuje se opis evaluacijskog zadatka, koji naročito sadrži slijedeće elemente:
- a) naziv naručioca evaluacije,
 - b) predmet evaluacije,
 - c) ciljeve evaluacije,
 - d) rok za provođenje evaluacije,
 - e) vrijednost ugovora,
 - f) ciljne grupe koje treba obuhvatiti,
 - g) evaluacijske kriterije,
 - h) ključna evaluacijska pitanja,
 - i) posebne uslove za izbor izvršioca evaluacije,
 - j) uslove povjerljivosti,

- k) provjeru postojanja sukoba interesa.
- (3) Završni izvještaj o provedenom evaluacijskom postupku sadrži slijedeće:
 - a) sažetak izvještaja ne duži od šest stranica,
 - b) kritičko mišljenje, zasnovano na nizu podataka, o evaluacijskim kriterijima koji će biti predmet evaluacije,
 - c) jasan sažetak primijenjene metodologije i završna procjena ograničenja odabranog pristupa i korištenih podataka,
 - d) jasan logički slijed između analize i predstavljenih rezultata, odgovora na pitanja za evaluaciju i donesenih zaključaka.
- (4) Završni srednjoročni, odnosno *ex post* evaluacijski izvještaji dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.
- (5) Usvojeni završni srednjoročni, odnosno *ex post* evaluacijski izvještaji iz stava (4) ovog člana objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

DIO ČETVRTI – KOORDINIRAJUĆE I KONTROLNA TIJELA

Član 30.

(Kontrolna tijela)

- (1) Nosilac normativnog posla pribavlja mišljenja u vezi provedene sveobuhvatne procjene uticaja od slijedećih kontrolnih tijela:
 - a) Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih uticaja propisa, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - b) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih uticaja, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - c) Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine, **Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije** i Agencije za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih uticaja, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - d) Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara u pogledu usklađenosti između sadržaja izvještaja o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja i nacrtu ili prijedloga propisa, a posebno u kojoj mjeri i na koji način su odabrana najpovoljnija rješenja, institucionalni okvir i mehanizmi za praćenje, izvještavanje i evaluaciju utvrđeni u izvještaju o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja ugrađeni u nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U slučaju propisa koji mogu imati uticaj na niže nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini, kontrolna tijela iz stava (1) ovog člana prilikom davanja mišljenja konsultuju odgovarajuća nadležna tijela nižih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.
- (3) Kontrolna tijela iz stava (1) tač. a), b) i c) ovog člana daju mišljenja iz svoje nadležnosti na obrascima iz čl. 12. do 15. ovog aneksa, a kontrolno tijelo iz stava (1) tačka d) ovog člana u okviru mišljenja koje daje u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.

- (4) Rok za davanje mišljenja kontrolnih tijela iz stava (1) ovog člana je 15 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Član 31.

(Centralno koordinirajuće tijelo)

- (1) Generalni sekretarijat Vijeća ministara je centralno koordinirajuće tijelo postupka procjene uticaja.
- (2) Generalni sekretarijat Vijeća ministara razmatra prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i vrši uvid u dostavljene obrasce prethodne procjene te, po ocijenjenoj potrebi, vraća obrazac prethodne procjene instituciji BiH na doradu, uz odgovarajuće upute i rok za izvršenje, popunjavanjem i dostavljanjem Obrasca broj 1 iz Priloga 3 Uputstva o načinu pripreme i godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).
- (3) Institucija BiH je dužna prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti usaglasiti sa Generalnim sekretarijatom Vijeća ministara najkasnije do 30.11. tekuće godine, radi njegovog uvrštavanja u godišnji program rada institucije BiH i Vijeća ministara za slijedeću godinu.

Član 32.

(Postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt a i prijedloga propisa)

- (1) Stručni kolegij institucije BiH razmatra nacrt izvještaja o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja (u daljem tekstu: Obrazac broj 2), uz prednacrt, nacrt, ili prijedlog propisa, te vrši procjenu njihove sadržajne kvalitete i međusobne usklađenosti. U postupku razmatranja, stručni kolegij institucije posebnu pažnju posvećuje slijedećim pitanjima:
 - a) usklađenost sa politikama drugih sektora unutar institucije BiH, međusektorska usklađenost i dosljednost materijala iz stava (1) ovog člana sa strateškim prioritetima i politikama Bosne i Hercegovine,
 - b) kvalitet procjene postojeće situacije i formulacije problema,
 - c) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata,
 - d) predstavljena moguća rješenja za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, odnosno prevazilaženje utvrđenih problema i njihovi mogući uticaji,
 - e) izvještaj o provedenim konsultacijama, a posebno način na koji su pribavljeni komentari razmotreni i ugrađeni u Obrazac broj 2 i prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa,
 - f) argumenti za odabir najpovoljnijih rješenja,
 - g) provjera sa stručne strane gledišta da li su materijali iz stava (1) ovog člana pripremljeni u skladu sa postupkom procjene uticaja iz ovog aneksa i nomotehničkim pravilima propisanim u ovim pravilima,
 - h) ukoliko stručni kolegij institucije BiH zaključi da Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa ili njihovi pojedini dijelovi nisu spremni za upućivanje u dalju proceduru razmatranja u skladu sa ovim aneksom i Poslovníkom o radu Vijeća ministara, u tom slučaju stručni kolegij institucije može dati prijedlog rukovodiocu institucije BiH da se Obrazac broj 2 sa prednacrtom, nacrtom ili prijedlogom propisa vrati radnoj grupi na doradu uz odgovarajuće upute i određivanje roka za izvršenje.

- (2) Po dobivanju saglasnosti rukovodioca institucije BiH na materijale iz stava (1) ovog člana, provode se međuinstitucionalne i javne konsultacije objavom na internet platformi Vijeća ministara.
- (3) Nakon provedenih konsultacija iz stava (2) ovog člana, provodi se analiza pribavljenih komentara i prijedloga, izrađuje izvještaj o provedenim konsultacijama, materijali iz stava (1) ovog člana se prema potrebi usklađuju sa pribavljenim komentarima i prijedlozima, te dostavljaju stručnom kolegiju institucije BiH na razmatranje i odlučivanje rukovodioca institucije BiH.
- (4) Po dobivanju saglasnosti rukovodioca institucije BiH iz stava (3) ovog člana, pristupa se pribavljanju mišljenja kontrolnih tijela iz člana 30. ovog aneksa. Nakon pribavljanja mišljenja kontrolnih tijela iz stava (4) ovog člana i analize istih, Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa se prema potrebi usklađuje sa pribavljenim mišljenjima.
- (5) Nakon što pribavi mišljenja kontrolnih tijela i po potrebi usaglasi sadržaj sveobuhvatne procjene uticaja, uključujući usaglašavanje sadržaja nacrtu ili prijedlogu propisa sa pribavljenim mišljenjima, nosilac normativnog posla ih dostavlja Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara, koji popunjavanjem i ovjerom Obrasca broj 3 ovog aneksa daje mišljenje o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja u pogledu poštivanja svih proceduralnih koraka sadržanih u ovom aneksu.
- (6) U slučaju neslaganja nosioca normativnog posla sa mišljenjem nadležnog kontrolnog tijela iz stava (4) ovog člana, nosilac normativnog posla uz Obrazac broj 2 ovog aneksa sa pribavljenim mišljenjima kontrolnih tijela i uz nacrt ili prijedlog propisa dostavlja Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara i očitovanje u kojem navodi područja i razloge neslaganja. Generalni sekretarijat Vijeća ministara postupa u skladu sa stavom (5) ovog člana, te sve materijale iz ovog stava dostavlja nadležnom odboru Vijeća ministara na razmatranje. Ukoliko se ni na nadležnom odboru Vijeća ministara ne usaglase različiti stavovi nosioca normativnog posla i kontrolnog tijela, Obrazac broj 2 ovog aneksa, uz nacrt ili prijedlog propisa, te pribavljena mišljenja kontrolnih tijela, kao i očitovanje nosioca normativnog posla uvrštava se u dnevni red sjednice Vijeća ministara, koje ga razmatra i donosi odgovarajuću odluku.
- (7) U slučaju kada Generalni sekretarijat Vijeća ministara ocijeni da dostavljena sveobuhvatna procjena uticaja ne ispunjava uslove iz Obrasca broj 3 ovog aneksa, vratit će Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja na doradu nosiocu normativnog posla uz odgovarajuće upute, te odrediti rok izvršenja.
- (8) Vijeće ministara će odbiti uvrstiti propis na dnevni red sjednice, ukoliko nisu ispunjeni uslovi iz stava (5) ovog člana.

Član 33.

(Elektronski sistem podrške)

- (1) Provedene fiskalne procjene uticaja propisa dostavljaju se Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine putem BPIMIS elektronskog sistema na Obrascu broj 2a iz člana 12. ovog aneksa.
- (2) Provedene procjene ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja propisa dostavljaju se kontrolnim tijelima iz člana 30. stav (1) tač. b) i c) ovog aneksa elektronskim putem na obrascima iz čl. od 13. do 15. ovog aneksa, a kontrolnom tijelu iz člana 30. stav (1) tačka

- d) uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa dostavlja se elektronskim putem Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja.
- (3) Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja propisa, sa pribavljenim mišljenjima centralnog koordinirajućeg i kontrolnih tijela, podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine elektronskim putem.

DIO PETI – STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Član 34.

(Nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Odgovorni državni službenici u institucijama BiH iz čl. 68. i 69. ovih pravila, uključujući i odgovorne državne službenike kontrolnih tijela i centralnog koordinirajućeg tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, imaju pravo i obavezu stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa.
- (2) Obuke iz stava (1) ovog člana provode se u skladu sa planom i programom obuke koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- (3) Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine jednom godišnje, uz konsultacije sa centralnim koordinirajućim i kontrolnim tijelima za procjenu uticaja i koordinatorima za procjenu uticaja u institucijama BiH, vrši analizu uspješnosti provedenih obuka i utvrđuje dalje potrebe za obukom, uz definisanje odgovarajućih programa obuke.

Član 35.

(Priručnici za procjenu uticaja i izradu propisa)

- (1) Državni službenici iz člana 34. stav (1) ovog aneksa, mogu upotpunjavati i usavršavati svoje stručno znanje i vještine iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa korištenjem slijedećih priručnika:
- a) Priručnik za procjenu uticaja,
 - b) Priručnik za izradu pravnih propisa,
 - c) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa,
 - d) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju,
 - e) Priručnik za integrisanje ravnopravnosti polova u pravne propise i
 - f) drugi priručnici u vezi postupka procjene uticaja koji po potrebi mogu biti izrađeni.
- (2) Priručnici iz stava (1) ovog člana dostupni su na internet platformi Vijeća ministara www.ekonsultacije.gov.ba.

Član 36.

(Zajednica praktičara)

- (1) U cilju unapređenja međuinstitucionalne saradnje, putem razmjene iskustava u primjeni postupka procjene uticaja i izrade propisa, nadgradnje stečenih znanja i vještina, utvrđivanja inicijativa za dalja unapređenja sistema za procjenu uticaja u institucijama BiH, te razmatranja drugih pitanja vezanih za sistem procjene uticaja i izrade propisa u institucijama BiH uspostavlja se zajednica praktičara koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila i predstavnici tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa.

- (2) Sastanke zajednice praktičara iz stava (1) ovog člana, koji se održavaju najmanje jednom godišnje, saziva i njihovim radom koordinira Generalni sekretarijat Vijeća ministara.
- (3) Po potrebi, na sastanke zajednice praktičara iz stava (2) ovog člana mogu se pozvati predstavnici drugih institucija BiH, stručnjaci – praktičari iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa iz institucija drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, istaknuti nezavisni stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

DIO ŠESTI – INSTRUMENTI ZA UNAPREĐENJE KVALITETA PROPISA

Član 37.

(Instrumenti za unapređenje kvaliteta propisa)

Instrumenti za unapređenje kvaliteta propisa su:

- a) Strategija unapređenja kvalitete propisa (u daljem tekstu: Strategija),
- b) Akcioni plan unapređenja kvalitete propisa (u daljem tekstu: Akcioni plan),
- c) izvještaji o provođenju Strategije, Akcionog plana i ovog aneksa (u daljem tekstu: Izvještaj).

Član 38.

(Strategija i Akcioni plan)

- (1) Strategijom se srednjoročno usmjerava razvoj sistema procjene uticaja i izrade propisa u institucijama BiH, utvrđuju ciljevi, oblasti za unapređenje kvalitete propisa i razvoj stručnih kapaciteta.
- (2) Akcioni plan određuje prioritetne mjere i aktivnosti na razvoju sistema procjene uticaja propisa, način provođenja mjera, redoslijed ostvarivanja mjera, rokove izvršenja, nosioce provođenja, projekte, procjenu sredstava potrebnih za provođenje aktivnosti predviđenih Akcionim planom, te procjenu troškova i koristi.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u saradnji sa kontrolnim tijelima iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, je koordinator postupka izrade Strategije i Akcionog plana.

Član 39.

(Praćenje i izvještavanje o provođenju Strategije, Akcionog plana i Aneksa I)

- (1) Za potrebe praćenja i izvještavanja o provođenju Strategije i Akcionog plana, kao i praćenja i izvještavanja o primjeni ovog aneksa, uspostavlja se Stručno radno tijelo, kojeg čine koordinatori postupka procjene uticaja iz člana 69. ovih pravila, rukovodeći državni službenik iz Generalnog sekretarijata Vijeća ministara i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela imenuje Vijeće ministara, na prijedlog rukovodilaca institucija BiH iz kojih pojedini članovi dolaze, te predstavnika nevladinog sektora izabranog putem javnog poziva, pri čemu je dužno osigurati ravnopravnu zastupljenost polova u ukupnoj strukturi članova.
- (3) Stručno radno tijelo prati i izrađuje periodične izvještaje o provođenju Strategije i Akcionog plana, te primjeni ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju na internet platformi Vijeća ministara.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

(Imenovanje koordinatora za procjenu uticaja)

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa, imenovati koordinate postupka procjene uticaja u institucijama BiH iz člana 69. stav (1) ovih pravila iz reda rukovodećih državnih službenika, pri čemu je dužno osigurati ravnomjernu zastupljenost polova u njihovoj ukupnoj strukturi.

Član 41.

(Usklađivanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji)

Institucije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa izvršiti usklađivanje svojih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama čl. 30. i 31. ovog aneksa i člana 69. ovih pravila.

Član 42.

(Usklađivanje Poslovnika o radu)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Poslovnik o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa odredbama ovog aneksa u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Član 43.

(Usklađivanje Uputstva o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama BiH)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Uputstvo o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama BiH sa odredbama ovog aneksa u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Član 44.

(Objavlivanje priručnika)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa objaviti priručnike iz člana 35. stav (1) tač. b) do e) na internet platformi Vijeća ministara.

Član 45.

(Donošenje plana i programa obuke za procjenu uticaja i izradu propisa)

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa donijeti plan i program obuke iz člana 34. stav (2) ovog aneksa.

Član 46.

(Izrada i objavljivanje Priručnika za procjenu uticaja)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa izraditi i objaviti na internet platformi Vijeća ministara Priručnik za procjenu uticaja iz člana 35. stav (1) tačka a) ovog aneksa.

Član 47.

(Dogradnja BPIMIS informacionog sistema)

Ministarstvo finansija i trezora će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa dograditi BPIMIS informacioni sistem za potrebe provođenja fiskalne procjene uticaja u skladu sa ovim aneksom.

Član 48.

(Izrada i usvajanje Strategije i Akcionog plana)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa usvojiti Strategiju i Akcioni plan iz člana 38. st. (1) i (2) ovog aneksa, koji će se objaviti na internet platformi Vijeća ministara.

Član 49.

(Imenovanje članova Stručnog radnog tijela)

- (1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavit će javni poziv i izvršiti izbor predstavnika nevladinog sektora za člana Stručnog radnog tijela iz člana 39. st. (1) i (2) ovog aneksa u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela iz člana 39. stav (2) ovog aneksa imenovat će Vijeće ministara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža tehničku podršku u radu Stručnog radnog tijela.
- (4) Sastanke Stručnog radnog tijela saziva i predsjedava im rukovodeći državni službenik, koordinator postupka procjene uticaja iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- (5) Stručno radno tijelo sastaje se periodično, a najmanje jednom godišnje, s tim da će se prva sjednica sazvati i održati u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (6) Stručno radno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, utvrditi poslovnik o radu, kojim će biti definisani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad Stručnog radnog tijela.
- (7) Na prvoj sjednici, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvještaja o praćenju primjene ovog aneksa sa standardizovanim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvještavanja.
- (8) S ciljem unapređenja sistema procjene uticaja u institucijama BiH, Stručno radno tijelo će vršiti periodično prikupljanje podataka naspram utvrđenih pokazatelja, vršiti njihovu analizu i po potrebi predlagati odgovarajuće mjere i aktivnosti u okviru izvještaja o praćenju primjene ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

- (9) U roku od 60 dana od usvajanja Strategije i Akcionog plana iz člana 38. ovog aneksa, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvještaja o praćenju provedbe Strategije i Akcionog plana sa standardizovanim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvještavanja.

Član 50.

(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provođenjem ovog aneksa vrši Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Član 51.

(Srednjoročna i *ex post* evaluacija)

- (1) Srednjoročna evaluacija efekata sistema procjene uticaja uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji efekata dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje, u okviru kojeg će, između ostalog, biti utvrđen rok i druga tehnička pitanja od značaja za provođenje *ex post* (završne) evaluacije efekata sistema procjene uticaja uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom.
- (3) Postupci srednjoročne i *ex post* evaluacije iz st. (1) i (2) ovog člana provode se u skladu sa odredbama čl. od 27. do 29. ovog aneksa.

Član 52.

(Utvrđivanje propisa za koje će se provesti sveobuhvatna procjena uticaja)

Vijeće ministara će najkasnije do 30.6.2017. godine posebnim zaključkom, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise iz Programa rada za 2017. godinu za koje će se provesti sveobuhvatna procjena uticaja u skladu sa odredbama ovog aneksa.

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA

(Naziv nosioca izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi radi utvrđivanja materije koju treba obuhvatiti propisom i potrebe za provođenjem postupka sveobuhvatne procjene uticaja propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tokom popunjavanja obrasca.

PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA		
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA		
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) uputstvo, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.	
NAZIV PROPISA		
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa.		
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?		
3. U skladu sa članom 9. Aneksa I ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.		
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Evropske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Evropske unije i dvije susjedne zemlje.		
5. Utvrdite opći cilj u skladu sa članom 10. Aneksa I. <i>U pravilu opći cilj propisa bi trebao već biti sadržan u srednjoročnom planu institucije BiH, na nivou posebnog cilja, te ga je moguće preuzeti za potrebe utvrđivanja općeg cilja propisa.</i>		
6. Navedite u nekoliko tačaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera. <i>Ključna pitanja/mjere se trebaju osmisliti s ciljem prevazilaženja uzroka problema iz tačke 3. ovog obrasca.</i>		
7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konsultacija u skladu sa članom 6. stav (5) i po potrebi članom 20. Aneksa I.		
8. Procjena uticaja ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan uticaj ili NE – vjerovatno mali uticaj)		
a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan uticaj na budžet Bosne i Hercegovine, budžete entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite kakvi se fiskalni uticaji očekuju.</i>		

<p>b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski uticaj iz člana 13. Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se ekonomski uticaji očekuju.</i></p>		
<p>c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni uticaj iz člana 14. Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se socijalni uticaji očekuju.</i></p>		
<p>d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni uticaj iz člana 15. ovog Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se okolišni uticaji očekuju.</i></p>		
<p>e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provođenje administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati administrativne prepreke za poslovanje? <i>Ukratko navedite kakvi se uticaji očekuju(npr.: dodjela ovlaštenja, utvrđivanje prava i/ili obaveza posebnim upravnim aktom, provođenje upravnog/inspekcijuskog nadzora, pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, saglasnosti, povećanje ili uvođenje nove administrativne naknade, izmjene upravnog postupka i sl.).</i></p>		
<p>f) Da li će za realizaciju jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganizovanje postojećih organa Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna saradnja više organa uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite organe uprave od kojih se očekuje saradnja i po mogućnosti njihove kapacitete za realizaciju takve saradnje.</i></p>		
<p>Na osnovu prethodne procjene uticaja propisa utvrđeno je da POSTOJI – NE POSTOJI potreba provođenja postupka sveobuhvatne procjene uticaja propisa. <i>Potreba za provođenjem sveobuhvatne procjene uticaja propisa postoji kada je barem na jedno od pitanja iz tačke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati vrlo značajan uticaj ili kada je barem na dva pitanja iz tačke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati značajan uticaj.</i></p>		

POTPIS RUKOVODIOCA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

(Naziv nosioca izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi za sveobuhvatnu procjenu uticaja propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tokom popunjavanja obrasca.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA	
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA	
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) uputstvo, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.
NAZIV PROPISA	
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
<i>Navesti ustavni ili zakonski osnov za donošenje propisa.</i>	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
<i>U skladu sa članom 9. Aneksa I izvršite analizu stanja i utvrdite problem.</i>	
3. UTVRĐIVANJE CILJEVA	
<i>U skladu sa članom 10. Aneksa I izvršite analizu stanja i utvrdite cilj.</i>	
4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa članom 11. Aneksa I utvrdite moguća rješenja za postizanje operativnih ciljeva.</i>	
5. PROCJENA UTICAJA MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa čl. od 12. do 19. Aneksa I izvršite procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja mogućih rješenja, kao i procjenu uticaja na održivi razvoj. Prilikom provođenja procjene uticaja mogućih rješenja koristite se obrascima 2a do 2d, kao pomoćnim sredstvom prilikom identifikacije i razmatranja mogućih uticaja.</i>	
6. KONSULTACIJE	
<i>U skladu sa članom 20. Aneksa I opišite provedene konsultacije i rezultate istih.</i>	
7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa članom 21. Aneksa I izvršite uporednu analizu predloženih rješenja.</i>	
8. REZULTATI PROCJENE UTICAJA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa članom 22. Aneksa I opišite rezultate procjene uticaja i navedite prijedloge najpovoljnijih rješenja za ostvarivanje ciljeva propisa. Popunite i priložite obrasce 2a do 2d Aneksa I.</i>	

9. OKVIR ZA PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJU

Opći/Posebni/Operativni cilj:

Pokazatelj na nivou općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedini ca mjere ²	Disagregacija ³	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ⁴ vrijednost 2019. (t+2)

U skladu sa čl. od 23. do 29. Aneksa I utvrdite okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju. Pokazatelji se utvrđuju i predstavljaju u okviru gornje tabele. U zavisnosti od broja ciljeva, po potrebi proširite tabelu..

10. ZAKLJUČAK

U zaključku je potrebno sažeto predstaviti ukupne rezultate provedene procjene uticaja propisa, osvrnuti se na analizu koristi i troškova, te rezultate konsultacija. S tim u vezi, navode se odabrana najpovoljnija rješenja i upućuje u dalju proceduru razmatranja i donošenja/usvajanja.

POTPIS RUKOVODIOCA INSTITUCIJE BiH

² Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

³ Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli efekti propisa na različite grupe. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po polu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porodilja se ne može razvrstati po polu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po nivoima vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porodilja koje su ostvarile pravo na porodiljnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Takođe, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po polu. Ključno je da se i za svaki nivo disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

⁴ Ciljane vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Evropske unije.

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UTICAJA

Obrazac OFP-DA

ODJELJAK A. Nosilac normativnog posla

Razdjel	KOD	NAZIV

ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo			
Naziv propisa						

ODJELJAK C. Fiskalni efekt

1. Prihodi i primici budžeta

KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2																			
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primika u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primika u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primika u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja														
																				1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14
711000	Porezi na	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	dobit pojedina i preduzeća																		
712 000	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
713 000	Porezi na platu i radnu snagu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
714 000	Porez na imovinu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
715 000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	u poreza na prome t dobar a i usluga)																			
716 000	Porez na dohod ak	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
717 000	Prihod i od indire ktnih poreza	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
719 000	Ostali porezi	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

KO D	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI					OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1					OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2							
		Bud žet	Namj enski izvori	Ost ali izv ori	Uku pni dod atni prih odi i pri mici	Plan priho da i primi taka u tekuć em budže tu	Ukupn i prihod i i primic i nakon provo đenja	Bud žet	Namj enski izvori	Ost ali izv ori	Ukup ni dodat ni priho di i primic i	Plan priho da i primi taka u tekuć em budže tu n+1	Ukupn i prihod i i primic i nakon provo đenja	Bud žet	Namj enski izvori	Ost ali izv ori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan priho da i primi taka u tekuć em budže tu n+2	Ukupn i prihod i i primic i nakon provo đenja
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7 +8+9	11	12=10 +11	13	14	15	16=13+ 14+15	17	18=16 +17
721 000	Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
722 000	Naknade i takse i prihodi od	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	pružanja javnih usluga																		
723 000	Novčane kazne (neporezne prirode)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
731 000	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
732 000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
733 000	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
741 000	Primljeni kapitalni transferi od	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	inostrani h vlada i međunar odnih organiza cija																		
742 000	Kapitaln i transferi od ostalih nivoa vlasti	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
777 000	Prihodi po osnovi zaostalih obaveza	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
789 000	Prihodi od internih transakci ja	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
811 000	Kapitaln i primici od prodaje stalnih sredstav a	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
813 000	Primici od	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

	finansijs ke imovine																		
814 000	Primici od dugoroč nog zaduži vanja	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
815 000	Primici od kratkoro čnog zaduži vanja	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI		0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

2. Rashodi i izdaci budžeta

KO D	NAZI V	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Bu dže t	Namj enski izvori	Os tali izvori	Uku pno dodat na sred stva	Plani rana sreds tva unut ar budž eta u tekuć oj godi ni	Ukup na potre bna sredst va za provo đenje	Preras podjela	Bu dže t	Namj enski izvori	Os tali izvori	Ukup no dodat na sredst va	Plani rana sreds tva unut ar budž eta u tekuć oj godi ni n+1	Ukup na potre bna sredst va za provo đenje	Bu dže t	Namj enski izvori	Os tali izvori	Ukupn o dodatn a sredstv a	Plani rana sreds tva unut ar budž eta u tekuć oj godi ni n+2	Ukup na potre bna sredst va za provo đenje
611 000	Plate i nakna de troško va zapos lenih	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
612 000	Dopri nosi poslo davca i ostali dopri	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

	nosi																			
613 000	Izdaci za mater ijal, sitni invent ar i uslug e	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
614 000	Tekući transf eri i drugi tekući rasho di	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
615 000	Kapit alni transf eri	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
616 000	Izdaci za kamat e	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
689 000	Rasho di od intern ih transa	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

	kcija																			
821 000	Izdaci za nabav ku stalni h sredst ava	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
822 000	Izdaci za finans ijsku imovi nu	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
823 000	Izdaci za otplat e dugov a	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00
UKUPNO RASHODI I IZDACI		0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00	0,0 0	0,00	0,0 0	0,00	0,00	0,00

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze**1. Promjena broja zaposlenih**

PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO BUDŽETOM			TRENUTNO STANJE			POTREBNO			
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici													
Službenici i zaposlenici													
Pripravnici													
Volonteri													
UKUPNO													
Obrazloženje													

2. Potencijalne obaveze za budžet

NAZIV	
Jamstva	
Ostalo	

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti

NAZIV	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet Republike Srpske, vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Budžeti kantona, kantonalni vanbudžetski fondovi i korisnici	

Budžeti jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)			
ODJELJAK F. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH			
Mjesto i datum		Pečat	Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla
ODJELJAK G. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora			
Mjesto i datum		Pečat	Potpis ministra finansija i trezora

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UTICAJA

Obrazac OFP - NE

ODJELJAK A. Nosilac normativnog posla

Razdjel	KOD	NAZIV

ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo			

Naziv propisa**ODJELJAK C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet****ODJELJAK D. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH**

Mjesto i datum

Pečat

Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla

ODJELJAK E. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora

Mjesto i datum

Pečat

Potpis ministra finansija i trezora

UPUTSTVA ZA POPUNJAVANJE OBRAZACA O FISKALNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

DIO PRVI – UVODNI DIO

- (1) Ovim uputstvima utvrđuje se način popunjavanja obrazaca o fiskalnoj procjeni na obrascima OFP-DA i OFP-NE.
- (2) Uputstva za popunjavanje obrazaca o fiskalnoj procjeni su sastavni dio Aneksa I ovih pravila.
- (3) U skladu sa članom 12. Aneksa I ovih pravila, svaki prednacrt, nacrt, odnosno prijedlog propisa iz člana 2. ovih pravila sadrži fiskalnu procjenu iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi na budžet.
- (4) U skladu sa članom 12. stav (3) Aneksa I ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-DA ako propis ima posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (5) U skladu sa članom 12. stav (3) Aneksa I ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-NE ako propis nema posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (6) Obrasci o fiskalnoj procjeni dostupni su u elektronskom obliku na internet stranici Ministarstva finansija i trezora u MS Excel formatu.

DIO DRUGI – NAČIN POPUNJAVANJA OBRAZACA

POGLAVLJE I - POPUNJAVANJE OBRASCA OFP-DA

Odjeljak A. Nosilac normativnog posla

U pododjeljku *Razdjel*, unosi se brojevi kod i naziv nosioca normativnog posla u skladu s organizacionom klasifikacijom budžeta.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputstvo, pravilnik i drugi opći pravni akt. U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Fiskalni uticaji

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provođenja predloženog propisa na budžet. Prilikom izrade propisa nosilac normativnog posla uzima u obzir sredstva koja su osigurana budžetom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a koja su raspoređena po budžetskim klasifikacijama.

1. Prihodi i primici

- (1) Navode se prihodi i primici na koje utiče provođenje propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore finansiranja.
- (2) Povećanje ili smanjenje se u svim kolonama iskazuje broičano, s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).
- (3) **Prva, druga i treća kolona - Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini „n“** potrebno je razraditi na izvore finansiranja: *Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori*. U ove kolone unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu.
- (4) Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u prvu, drugu i treću kolonu upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim su dosadašnjim provođenjem u budžetu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove kolone se upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na osnovu postojećeg propisa).
- (5) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima finansiranja.
- (6) Vrste izvora finansiranja su: *budžet, namjenski izvori* i *ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i budžetske rezerve.
- (7) Prihodi koji ulaze u namjenske i ostale izvore raspoloživi su ministarstvima i budžetskim korisnicima u visini njihove uplate, odnosno naplate na račun.
- (8) **Četvrta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u tekućoj godini iz tri izvora finansiranja *1. budžet, 2. namjenski izvori* i *3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.
- (9) **Peta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu** daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa.
- (10) U **šestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir planiranih povećanja/smanjenja na osnovu provođenja propisa, iskazanih u budžetu u tekućoj godini (označenih u petoj koloni), te prihoda i primitaka planiranih u budžetu tekuće godine na osnovu provođenja propisa (iskazanih u četvrtoj koloni).
- (11) U **sedmu, osmu i devetu kolonu - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+1“ (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+1“ provođenjem

propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+1“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine „n“, u ovim kolonama iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje prihoda i primitaka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja prihoda u godini „n“, u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao u prvoj, drugoj i trećoj koloni.

- (12) **Deseta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini „n+1“ iz tri izvora finansiranja *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u sedmu, osmu i devetu kolonu.
- (13) **Jedanaesta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu „n+1“** daje prikaz prihoda i primitaka već planiranih u budžetu godine „n+1“ za provođenje propisa.
- (14) **U dvanaestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini „n+1“ (iskazanih u jedanaestoj koloni) te prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine „n+1“ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u desetoj koloni).
- (15) **U trinaestu, četrnaestu i petnaestu kolonu - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+2“** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+2“ provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+2“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine „n“, u ovim kolonama iskazuje se „0“.
- (16) **Šesnaesta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini „n+2“ iz tri izvora finansiranja *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u trinaestu, četrnaestu i petnaestu kolonu.
- (17) **Sedamnaesta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu „n+2“** daje prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine „n+2“ za provođenje propisa.
- (18) **U Osamnaestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini „n+2“ (iskazanih u sedamnaestoj koloni) te prihoda i primitaka projiciranih u budžetu godine „n+2“ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u šesnaestoj koloni).

2. Rashodi i izdaci

- (1) Navode se rashodi i izdaci potrebni za provođenje propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore finansiranja. Očekivano povećanje/smanjenje se u svim kolonama iskazuje brožčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).

- (2) U **prvu, drugu i treću kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini n (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provođenje tog postojećeg propisa u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove se kolone upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja postojećeg propisa).
- (3) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja.
- Procijenjene rashode i izdatke je potrebno u Obrascu 2a OFP-DA povezati s izvorima iz kojih će se finansirati, a na raspolaganju su: *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.*
- (4) **Četvrta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.* Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.
- (5) **Peta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini „n“** daje prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u budžetu tekuće godine za potrebe provođenja propisa.
- (6) U **šestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva za provođenje** unosi se zbir rashoda i izdataka planiranih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa (iskazanih u petoj koloni), te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u četvrtoj koloni).
- (7) U **sedmu kolonu - Preraspodjela** unosi se iznos nedostajućih sredstava i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavaka budžeta nosioca normativnog posla, ako sredstva odobrena unutar budžeta za tekuću godinu nisu dostatna za provođenje propisa. Iznos sredstava koji se predlaže da se preraspodijeli unosi se na grupu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (kolona pet) manja od ukupnog troška provođenja (kolona četiri) u ovoj koloni je potrebno prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.
- (8) U **osmu, devetu i desetu kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini „n+1“ (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+1“ provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine „n“. Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi put iziskuje određene troškove provođenja, u ove kolone se upisuju ukupni rashodi i izdaci provođenja tog propisa u godini „n+1“. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim dosadašnjim provođenjem su u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove kolone se upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini „n+1“ provođenjem propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.

- (9) Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem rashoda i izdataka u godini „n+1“ u odnosu na plan rashoda i izdataka u budžetu tekuće godine „n“, u ovim kolonama iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje rashoda i izdataka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n“, u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao što su iskazani u prvoj, drugoj i trećoj koloni.
- (10) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n+1“ potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja.
- (11) **Jedanaesta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini „n+1“, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u osmu, devetu i desetu kolonu.
- (12) **Dvanaesta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini „n+1“** daje prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u budžetu godine „n+1“ za provođenje propisa.
- (13) **U trinaestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva za provođenje** unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu „n+1“ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u dvanaestoj koloni) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini „n+1“, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u jedanaestoj koloni).
- (14) **U četrnaestu, petnaestu i šesnaestu kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini n+2 (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+2“ provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine „n“. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (15) **Sedamnaesta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini „n+2“, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u kolone četrnaest, petnaest i šesnaest.
- (16) **Osamnaesta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini „n+2“** daje prikaz rashoda i izdataka već planiranih u budžetu za godinu „n+2“ za provođenje propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (17) **U devetnaestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva za provođenje** unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu „n+2“ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u osamnaestoj koloni) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini „n+2“, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u sedamnaestoj koloni).

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima i rashodima i izdacima

- (1) Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim grupama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).
- (2) U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a posebno rashoda i izdataka provođenja propisa. To su elementi poput promjene broja zaposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili iznosa iste, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima komisija, vijeća, implikacije na ravnopravnost polova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

Odjeljak D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze

1. Promjene u broju zaposlenih

- (1) U ovom dijelu Obrasca 2a OFP-DA daje se detaljan prikaz promjene broja slijedećih kategorija zaposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, zaposlenici, pripravnici i volonteri, kao rezultata provođenja propisa.
- (2) Navedene kategorije zaposlenih brojčano su prikazane po slijedećim periodima planiranja i to za:
 - a) sistematizovana radna mjesta,
 - b) radna mjesta planirana budžetom,
 - c) trenutno popunjena radna mjesta i
 - d) potrebna radna mjesta.
- (3) U **kolonama** koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematizovanih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.
- (4) U **kolone** koje označavaju „n+1“ i „n+2“ upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematizovanih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.
- (5) U dijelu **Obrazloženja promjena u broju zaposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, a posebno ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja zaposlenih u godini „n+1“ ili „n+2“.

2. Potencijalne obaveze za budžet

Ispunjava se ukoliko zbog provođenja propisa postoji mogućnost nastanka obaveze za budžet. Potencijalne obaveze podijeljene su na Jamstva i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na osnovu odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po zaključenim ugovorima).

Odjeljak E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti

Ako provođenje propisa ima fiskalne posljedice na druge budžetske i vanbudžetske korisnike i vanbudžetske fondove na istom ili drugom nivou vlasti, nosilac normativnog posla ih je dužan procijeniti i opisati.

Odjeljak F. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Izjavu potpisuje rukovodilac institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak G. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora na Obrazac 2a OFP-DA potpisuje ministar finansija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

POGLAVLJE II - POPUNJAVANJE OBRASCA 2a OFP-NE

Odjeljak A. Nosilac normativnog posla

U polje *Razdjel/glava* unosi se brojevi kod i naziv nosioca normativnog posla u skladu sa organizacionom klasifikacijom budžeta.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputstvo, pravilnik i drugi opći pravni akt.
- (2) U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet

Ako propis nema nikakvu fiskalnu posljedicu na budžet, kao niti na druge budžete i nivoe vlasti, vanbudžetske korisnike i fondove, nosilac normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvatanje, odnosno provođenje propisa nema i neće rezultirati fiskalnim uticajima. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na budžet(e).*

Odjeljak D. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovodilac institucije BiH koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak E. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora na Obrazac 2a OFP-NE potpisuje ministar finansija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UTICAJA

Obrazac 2b

Nosilac normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo			

Naziv propisa

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
---------------	----------------	---	---	--	---	---	---

Uticaj propisa na pojedinu privrednu oblast ili sektor	Da li će propis imati uticaj na povećanje ili smanjenje zaposlenih u privrednim subjektima, posebno malim i srednjim preduzećima?						
	Da li će propis imati uticaj u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagođavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?						
	Da li će propis imati uticaj na operativne troškove i poslovanje privrednih subjekata?						
	Da li će propis imati uticaj u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za privredne subjekte?						
	Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će direktno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?						
	Da li će propis imati uticaj na stvaranje novih javnih ovlaštenja?						
	Da li će propis imati uticaj na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?						

	Da li će imati uticaj na pristup finansiranju (npr. na pristup privrednih subjekata kreditima, posebno malih i srednjih preduzeća i sl.)?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li će propis imati uticaj na konkurentnost privrede i priliv investicija?						
	Da li propis stimuliše protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?						
	Da li će propis imati uticaj na privredni rast?						
	Da li će propis imati uticaj na održivost okoliša?						

	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvoja?						
	Da li će propis imati regionalni uticaj u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i uticaj na posebne sektore?						
	Da li će propis imati uticaj na makroekonomsko okruženje?						
	Da li će propis imati uticaj na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcionisanje tržišta?						
	Da li propis stimulira ili negativno utiče na istraživanje i razvoj?						
	Da li propis utiče na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?						
	Da li propis utiče na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje?	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak

			Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)		0):		o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li se propisom promovise ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?						
	Da li će propis uticati na potrošačke cijene?						
	Da li propis utiče na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?						
	Da li propis utiče na informisanost i zaštitu potrošača?						
	Da li će propis imati značajnih uticaja na finansijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom periodu?						
	Da li propis ima uticaj na ekonomsku zaštitu porodice i djece?						
	Navedite i druge ekonomske uticaje koje smatrate značajnim						

Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih uticaja

(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost

<i>date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>		
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UTICAJA

Obrazac 2c

Nosilac normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo			

Naziv propisa

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
---------------	----------------	---	---	--	---	---	---

Zaposlenost i tržište rada	Da li propis utiče na stvaranje novih radnih mjesta?						
	Da li propis direktno utiče na gubitak radnih mjesta?						
	Da li propis ima posebnih negativnih uticaja na određene profesije, grupe radnika ili na samozaposlene osobe?						
	Da li propis utiče na potražnju za radnom snagom?						
	Da li propis utiče na funkcionisanje tržišta rada?						
Norme i prava vezana uz	Da li propis utiče na kvalitet						

kvalitetu radnog mjesta	rada?						
	Da li propis utiče na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obučavanja?						
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika, posebno u odnosu na informacije i konsultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?						
	Da li propis utiče na zdravlje, sigurnost i						

	dignitet radnika?						
	Da li propis utiče na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?						
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika?						
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i upotrebu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na

			pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)		postoje, označite - 0):		pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Socijalna uključenost i zaštita posebno ranjivih društvenih grupa ili pojedinaца	Da li propis utiče na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?						
	Da li propis direktno ili indirektno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?						
	Da li propis utiče na jednak pristup uslugama ili dobrima?						
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju?						
	Da li propis utiče više na posebne grupe ljudi, preduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu						

	na ostale grupe?						
	Da li propis posebno utiče na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neuposlone, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražioce azila?						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis utiče na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?						
	Da li propis utiče na jednakost polova?						
	Da li propis utiče na stvaranje različitog tretmana grupe ljudi ili pojedinaca direktno na osnovu pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog porijekla, genetskih						

	<p>karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do indirektna diskriminacije?</p>						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Privatnost i porodični život	Da li propis utiče na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i						

	komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja?						
	Da li propis utiče na porodični život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu porodice?						
Zaštita ili izloženost ličnih podataka pojedinca	Da li propis iziskuje da se obrade lični podaci ili da li utiče na prava određenog pojedinca da ima pristup ličnim podacima?						
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li propis utiče na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utiče na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom nivou ili na pravo da se preduzmu kolektivne mjere?						
	Da li implementacija propisa utiče na organe uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?						
	Da li će propis uticati na prava i odnose pojedinaca u						

	odnosu na javnu administraciju?						
	Da li propis utiče na pristup pravdi pojedinca?						
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju? Da li utiče na pristup javnosti informacijama?						
	Da li propis utiče na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, upotreba dijelova tijela ili organa za finansijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?						

Da li propis utiče na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz uticaj na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?						
Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?						
Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodnu okolinu?						
Da li propis utiče na zdravlje zbog promjene u količini buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?						
Da li propis ima uticaja na zdravlje zbog promjene u upotrebi energije i/ili uklanjanju otpada?						
Da li propis utiče na faktore kvaliteta življenja, poput upotrebe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?						
Da li propis ima poseban zdravstveni uticaj na određene rizične grupe (određene starošću, polom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, mobilnosti, regiji i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Pristup i uticaj na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima uticaja na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?						
	Da li propis ima uticaja na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?						
	Da li propis ima uticaj na pristup pojedinaca privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?						
	Da li propis ima uticaja na finansiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sistemima (uključujući stručno obrazovanje)?						
	Da li propis utiče na slobodu univerziteta, akademsku slobodu?						
Javna sigurnost i	Da li propis utiče na sigurnost, kriminal ili terorizam?						

kriminal	Da li propis utiče na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?						
	Da li će propis uzrokovati povećanje krivičnih djela?						
	Da li propis utiče na kapacitete organa za provođenje zakona (policijskih, tužilačkih i sl.)?						
	Da li propis ima uticaj na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenih?						
	Da li propis utiče na prava žrtava ili svjedoka?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućava zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko						

distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi?						
Da li propis sprečava direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita?						
Da li propis sprečava situacije u kojima izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici mogu imati privatni interes koji utiče ili može uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne funkcije?						
Da li propis omogućava izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u obavljanju javnih funkcija, kao i državnim službenicima i zaposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje principa odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Obrana	Da li propis utiče na odbrambeni sistem Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?						
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unapređenju kulturne raznolikosti?						

	Da li propis doprinosi očuvanju i unapređenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, muzika i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, štampa i audiovizuelni medijski sistem, teatar, itd.)?						
	Da li propis utiče na položaj umjetnika?						
	Da li propis utiče na podizanje općeg nivoa kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?						
Drugi socijalni uticaji	Navedite i druge socijalne uticaje koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih uticaja							
<i>(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla			
Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela							
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovodioca nadležnog kontrolnog tijela			

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UTICAJA

Obrazac 2d

Nosilac normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovník		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo			

Naziv propisa

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativnei/ ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
---------------	----------------	---	---	--	--	---	---

			(3)				
Klima	Da li propis doprinosi stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi do nivoa koji bi spriječio opasne antropogene uticaje na klimatski sistem?						
	Da li propis utiče na emisiju supstanci koje utiču na ozon (CFC, HCFC i sl.) i na stakleničke plinove (karbon-dioksid, metan i sl.) u atmosferu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Kvalitet zraka	Da li propis ima uticaja na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotohemijskih) koji mogu uticati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih uticaja na okolinu (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?						
	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?						

	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?						
Kvalitet vode, mora i vodnih resursa	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježe ili podzemnih voda?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?						
	Da li propis utiče na resurse pitke vode?						
	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih uticaja ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sistema i/ili korištenje rijeka, mora i obale?						
	Da li propis doprinosi očuvanju, unapređenju i ponovnom uspostavljanju ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u						

rijekama, moru i na obalama?							
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Kvalitet zemljišta i resursa	Da li propis utiče na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?						
	Da li propis utiče na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?						
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis utiče na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego						

	što se oni mogu regenerisati?						
	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju toplote?						
Bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost	Da li propis utiče na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?						
	Da li propis utiče na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?						
	Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utiče na migracione puteve, ekološke koridore ili međuzone?						
	Da li propis utiče na promjenu izgleda prirodnog staništa?						
	Da li propis utiče na to da se						

	prvi put počnu upotrebljavati staništa koja prethodno nisu bila u upotrebi?						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Upotreba zemljišta	Da li propis utiče na zemljište koje je identifikovano kao osjetljivo iz ekoloških razloga?						
	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?						

Upravljanje otpadom	Da li propis utiče na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?						
Omjer ili vjerovatnoća rizika za okolinu	Da li propis utiče na vjerovatnoću nastanka ili na sprečavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?						
	Da li propis utiče na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modificovanih organizama?						
	Da li propis povećava ili smanjuje vjerovatnoću nastanka prirodnih katastrofa?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj aktivnosti privrednih subjekata na okolinu	Da li propis utiče na input prirodnih resursa po količini izlaznog proizvoda? Da li će uticati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?						
	Da li propis utiče na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabavke i sl.?						

	Da li propis promovise ili ogranicava ekoloski povoljne ili nepovoljne proizvode i usluge kroz izmjene propisa koji se ticu kapitalnih investicija, zajmova, osiguranja i sl.?						
	Da li ce primjenom propisa preduzeća postati veci ili manji zagađivači promjenom načina na koji ce funkcionisati?						
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis ima uticaj na zdravlje životinja i biljaka?						
	Da li propis utiče na dobrobit životinja (npr. human tretman životinja)?						
	Da li propis ima uticaj na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?						
Drugi okolišni uticaji	Navedite i druge okolišne uticaje koje smatrate značajnim						

Izjava o nepostojanju značajnih ekoloških uticaja		
<i>(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu okolišnih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih okolišnih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>		
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

**OBRAZAC broj 3 – MIŠLJENJE O PROCEDURALNIM ASPEKTIMA
SVEOBUHVAATNE PROCJENE UTICAJA PROPISA**

Bosna i Hercegovina

VIJEĆE MINISTARA

Generalni sekretarijat

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

KONTROLNA LISTA ZA IZVRŠENU SVEOBUHVAATNU PROCJENU UTICAJA PROPISA			
(pravni i proceduralni aspekti)			
Nosilac normativnog posla:			
Naziv propisa:			
Ime i prezime, kontakt podaci osobe koja je vršila izradu propisa:			
Datum:			
Broj	Elementi provjere	DA	NE
Osnovni elementi			
1.	Izrađena sveobuhvatna procjena uticaja propisa i uključuje sve potrebne dijelove		
2.	Naziv propisa je naveden i razumljiv		
3.	Naziv nosioca normativnog posla, datum i kontakti su navedeni		
4.	Izvršena je analiza stanja i utvrđen je problem		
5.	Utvrđeni su ciljevi (opći, posebni i operativni)		
Utvrđivanje, procjena uticaja, poređenje i odabir najpovoljnijeg rješenja			
6.	Utvrđena su moguća rješenja		
7.	Postoje tri moguća rješenja za svaki operativni cilj		
8.	Izvršena je procjena uticaja mogućih rješenja u:		
	a) fiskalnom pogledu		
	b) ekonomskom pogledu		
	c) socijalnom pogledu		
	d) okolišnom pogledu		
	e) pogledu održivog razvoja		
9.	Izvršena je procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka mogućih rješenja		
10.	Izvršeno je međusobno poređenje mogućih rješenja		
11.	Izvršen je odabir najpovoljnijeg rješenja		
12.	Utvrđen je okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju		
13.	Utvrđeni su pokazatelji uspješnosti provođenja ciljeva		
14.	Postoje dokazi i činjenice koji podržavaju provedenu sveobuhvatnu procjenu uticaja		
Konsultacije			
15.	Zahtjevi za provođenje konsultacija su ispoštovani u potpunosti		

16.	Uključen je sažetak o načinu i vremenu održavanja konsultacija		
17.	Predstavljen jasan pregled konsultacija i postupka nakon konsultacija		
18.	Predstavljen jasan i sažet pregled primjedbi i prijedloga iz konsultacija		
19.	Predstavljeno koje primjedbe i prijedlozi su uvaženi, a koji nisu		
U slučaju odgovora NE, navedite broj pitanja i sažeto objasnite			
	(Dodati potreban broj redova u skladu sa brojem odgovora NE)		